

Zuzenbide Zibila III: 1. Ikasgaia

I.BETEBEHAR-HARREMANA: KONTZEPTUA ETA EZAUGARRIAK

1.Kontzeptua

Betebehar kontzeptua definitzeak bere zailtasunak suposatzen ditu, hain zuzen ere betebehar juridikoez gain betebehar moralak eta sozialak baititugu eta hauek desberdinak dira. Honela izanik betebehar bat juridikoa dela esaten dugunean, zuzenbidezko lotura bat dagoela esaten dugu, hau da pertsona batek betebehar bat bere gain hartzen duenean bere askatasuna murrizten du arau juridikoak betebeharpekoa den portaera bat (egitea ,ez-egitea). Ez betetzearen ondorio gisa lehen pertsonak erantzuten zuen baino gaur egun bere ondarearekin erantzuten du.

Halaxe adierazten da KZ-eko 1088. artikulua, honek hain zuzen ere betebeharraren definizioa jasotzen du: Betebehar oro zerbait eman egin edo ez egite horretan datza eta ez egiteak bere ondarearekin erantzungo du baita etorkizunekoarekin. Honela definizio honek zordunaren ikuspuntua azpimarratzen du, ordenamendu juridikoak beregain jarduera bat (positibo zein negatiboa) burutzeko obligazioa ezartzen dio. Hala ere betebeharrak beti bi pertsonen arteko harremana galdatzen du, honela izanik betebehar oron hartzekodun bat eta zordun bat egoteak suposatuko du. Ondorio gisa, betebehar harremana hartzekodunak duen kobratzeko eskubidetik eta zordunak ordaintzeko duen betebeharretik eratorriko da. Honela obligazioen atzean beti interes bat egongo da, eta horrenbestez obligazioa izango da interes hau asetzeko tresna.

2.Betebeharraren ezaugarriak

Betebeharra (Kreditu eskubideak) definitzeko egokiena hauek eskubide errealekin alderatzea da.

Kreditu eskubideak
-Eskubide Erlatiboa da
-Iragankorrak dira

Eskubide Errealak
-Eskubide absolutua da
-Irmoak dira

Honela zer esan nahi du eskubide bat erlatiboa izatea? Ba pertsona batzuen arteko harremana dela eta beraien artekoa bakarrik, hartzekoduna eta zorduna hain zuzen ere. Ordea eskubide errealetan gertatzen ez den bezala adibidez, edonorekiko ez kaltetzeko edo abstenitzeko betebeharra sortzen die. Honela Kreditu eskubideetan subjektu jakin batek portaera bat eskatzeko gaitasuna du ordea asetzea subjektuaren esku dago. Ordea jabetza eskubideak pertsona orori eragiten dio. Hala ere kreditu eskubideetan hirugarrenaren aldeko kontratuetan adibidez, hirugarrenak bere eskubidea erreklamatu dezake, beti ere bere adostasuna jakinarazten dioenean hitzarmena ezeztatua izan baino lehenago.

Beste alde batetik lotura juridikoari erreparatzen badiogu, hau jokabide zehatz bat egiteko betebeharra eta hura eskatzeko eskubidea lotzen dituen erlazio juridikoari dagokio. Honela betebeharra bete behar duenaren esku dago betebehar hori betetzea, ordea hartzekodunak ez badauka modurik betebehar hori betetzeko esentzia deuseztatzen da. Honela zordunak obligazioa betetzen badu hau iraungi egingo da, honen ezean hartzekodunak bide judizialera ekin eta onartuaz gero zordunak bere ondarearekin erantzungo du. Horrenbestez betebehar harremanen iraupena *iragankorra* da, ez da betirako. Ordea eskubide errealak une oro egikaritu litezke.

Bestetik zer harreman du kreditu eskubideak ondarearekin. Kode zibilak espreski ez du ezer esaten baino baditugu hainbat zantzu hau dela baieztatzen dutenak.

- Kode zibilak bere II, III ETA IV liburuetan ondare edo pertsonaren ondarezko interesei buruzko gaiak arautzen ditu, I liburua pertsona eta familia harremanak arautuz.
- Hartzekodunaren ikuspuntutik, kreditu eskubidea iraungitzean hau hartekodunaren ondarezko eskubide bilakatzen da.
- Zordunaren ikuspuntutik, Prestazio betebeharrak ondare aldaketa bat suposatzen du, gauza bat

eskualdatzea edo lan bat egiten den neurrian.

II.BETEBEHAR-HARREMANAREN ELEMENTUAK: ZORRAK ETA ERANTZUNKIZUNA

Betebeharraren izaera juridikoa aztertzen jarriaz gero, Zorra betebeharraren juridiko bat da (KZ 1088.art) zordunari portaera hori exijigarria delako hartzekodunaren eskutik. Ordea exijigarritasun honek muga batzuk ditu, koakzioak zordunaren askatasuna eta duintasuna errespetatu behar ditu, honelaxen erantzunkizuna ondarrera hedatuz soilik. Honela ikuspuntu hau aldebakarrekota da, baino aldebikoa dela baieztatzen da gaur egun, *zor-egoera* eta *zordunaren ondarezko erantzunkizuna*.

Zorrak, batez ere, betebeharraren harremanaren alderdi pertsonalari aipamen egiten dio, zordunak bere gain hartu duen betebeharraren objektu den jokabidea betetzeko derrigortasunaren gainean proiektatzen da. Zordunaren jokabide edo prestazio-betebeharraren horri dagokio hartzekodunak hura eskatzeko duen eskubidea. Honelaxen adierazten dira 1088,1096,1097,1098 eta 1101 artikulak.

Erantzunkizuna ordea, betebeharraren harremanaren alderdi objektiboaren gainean proiektatzen da. Gaur egungo ordenamenduetan zordunaren erantzunkizuna ondarezkoa da Kzren 1911. artikulak zehazten duen bezala. Erantzunkizun honi jarraiki zordunaren ondasunak hartzekodunaren betearazte-akzioaren menpe daude. Ondarezkoa izateaz gain unibertsala da erantzunkizuna, hau da ondare guztia barnebiltzen du.

Bestalde doktrina gehiengoaren ustez, zorra eta erantzunkizuna ez dira autonomoak, bata egoteak bestea egotea suposatzen baitu. Beraz ez dago zorrik erantzunkizunik gabe eta ez dago erantzunkizunik zorrik gabe. Hala ere badira salbuespen batzuek doktrinaren sektore baten ustetan.

-Betebeharraren naturalak: Zorra erantzunkizunik gabea

-Fidatzailearen betebeharraren, eta etorkizuneko zorrengeatik: erantzunkizuna zorrik gabe.

Kasu honi jarraiki, Fidantza jartzen duenak erantzunkizuna duela argudiatzen da zorrik gabe, baino hori horrela ez dela esan genezakeen zeren fidantza jartzen duenak erantzunkizuna obligazio nagusia betetzen ez denean izango du.

III.BETEBEHARRAREN NATURALAK ETA BETEBEHARRAREN MORALAK

1.Kontzeptua eta aurrekariak

Batzuetan posible da zor eta erantzunkizunaren artean disfuntzioak ematea, honela betebeharraren natural eta moralekin posible dela alegatu liteke. Hauek beraiekin jatorria Erromatar Zuzenbidean dute, Esklabu eta ezgaia hain zuzen ere, hauek ezin baitzuten zorrik izan, hala ere hizkuntzaren bizioengatik izaten ziren, honela zordun emango balira hau obligazio naturala izango da emandakoa ezin izango dute berreskuratu Solutio Retentio printzipioari jarraiki ordainduriko zor zutela ulertzen delako, beti ere arrazoi bat dagoenean zor hori ordaintzeko. Hau kodean hainbat adibideetan islatzen da. Hemen ondarezko atribuzio baten kausa dago.

- Kontratu baten deuseztasuna, haren kausa zilegia ez delako (KZ 1306.ART): Hemen, kontratua deuseztu egiten da, beraz hemendik eratorritako zor eta erantzunkizun guztiak bertan behera geratzen dira. Solutio retentioa egikaritzeko egokitasun-arraozia egon behar dute
- Hitzartu gabe interesak ordaindu dituen mailegu-hartzaileak ezin ditu berreskuratu (Kzko 1756.art): Hemen interesak ordaindu beharreko konfiantza eratzen da.
- Zilegi ez den joko batetik sortutako zorra (Kzren 1798 eta 1799): Zilegitasun eza dago.

2.Betebeharraren naturalak eta betebeharraren moralak

Bai Frantzia eta bai Italia, hauek normatibizatu egin dira, hala ere esan beharra daukagu Espainian ez direla horrela izan, Erromatar zuzenbidean honela definitu izan dira, dagokion akzioaren bidez betetzeko eska daitekeen betebeharraren, kausa gisa errespetatu behar den betebeharraren moral bat duena. Hala ere Jurisprudentziaren bidez, obligazio moralak onartuz joan ziren, hala ere hauengan ezin dugu ez zorren ez

erantzunkizunaren arteko disfuntziorik ikusi zeren hauek sortzen dituzten eragin juridikoak (prestazioaren itzulezintasuna) legeak ematen dien garrantzia da oinarri sozialetatik eratorria. Honela kausa juxtu bat baldin badago prestazioa itzulezina da.

II. Betebeharren iturriak

1. Iturria: Hau zentzu zabalean ulertu behar dugu, zenbaitetan funtsa, jatorri edo hasiera moduan, hauek ordenamendu juridikoak sortzen dituen egitateak dira (KZ-eko 1089. artikuluan jasoak); Legea, Kontratuak, Kuasikontratuak zilegi ez diren egitate eta ez-egitateetatik eta edozein motatako erruz edo zabarkeriaz. Beraz hauek dira obligazioen iturriak (Hauek KZ-eko 1090-1093. artikuluetan garatzen dira)

- Legea
- Kontratuak
- Kuasikontratuak
- Delituak
- Kuasidelituak

2. Doktrinaren formulazioak: Ikus dezakegunez, doktrinak kritika ugari egin dizkio zerrenda honi gehienbat zorrotasunagatik (*Numerus Clausus*) eta errealitatera egokitzen ez delako, korapilatsua eta ez-gaurkotua delako. Honela doktrinak orokorrean bi iturri mota proposatzen ditu

- Kontratua (Ex-Voluntate): Alderdien borondatea jatorritzat duten betebeharrak.
 - Legea (Ex Lege): Subiranotasuna duen botere batek parte hartzen duen egitateetatik eratorria
- *Hala ere zerrenda honetan alde bakarreko deklarazioa kanpo geratzen da, honen inguruko problematika ondoren aztertuko dugu.

3. Betebeharraren Iturriak Kode Zibilean:

- Kzren 1089. artikulua: Artikulu honek Frantziako Kode zibileko araudia jasotzen du, artikulua lehen zerrendaturiko iturriak ezartzen ditu. 1090 eta 1093 bitartean arautuz. Doktrinaren ustetan, akats hauek ditu;
 - Urria eta osatu gabea: Iturri sailkapen honek nahiz eta izaera tasatua izan ez ditu betebehar baten kausa diren egitate guztiak jasotzen Adibidez ez du ezer ezartzen alde bakarreko borondateari buruz.
 - Konplexua da eta ez du gaurkotasunik: Delitutuak eta kuasidelitutuak jaiotako betebeharren artean egindako berezitasunak ez du justifikaziorik biak berdinak direla kontsideratzen baita.
 - Zorrotasuna: Zerrenda zorrotza da, hau da, Ez ditu onartzen jasotzen ez dituen egitateak. Beraz, jurisprudentziaren aburuz zerrendatik kanpo dagoen iturria zerrenda bertan dagoen supostu batera egokitu behar dugu.
 - Aipaturiko artikuluek (KZ.eko 1089,1090,1091,1092,1093. artikulua) ez dute zerrendaren norainokotasuna guztiz zehazten. Beraz hauen erregulazio partikularra behatzera beharturik gaude.
- Legetik sortutako betebeharrak: Hauek arau juridikoaren baliokide gisa hartu beharra ditugu, Hemen hainbat ezaugarri plazaratu beharra ditugu:
 - Hondakin-izaera: Legea sistema ixten duen egitateetatik hartzen da. Hau da 1089. artikuluko iturriak ez dutenean ezer arautzen legea sartuko da arautzera hau da Kode Zibileko IV Liburua.
 - Berme-izaera: Arau juridikoak aurrez kontrolatzen dituen egitateetatik eratortzen den zorrak betebehar kalifikazioa izan dezala ziurtatzean datza

Hala ere honek ez du iturrien urritasun arazoa bertan behera uzten, egitate asko legetik kanpo dira eta, Honela izanik Legeak argi eta garbi utzi behar ditu iturriak zeintzuk diren, honelaxen dio Kzeko 1090. artikulua.

"Legetik eratorritako betebeharrei buruz ez dago presuntziorik, Kode horretan edo lege berezietan beren beregi zehaztutako betebeharrak bakarrik dira eskatzeko modukoak eta betebeharrak ezartzen dituen legearen manuek arautuko dituzte horiek; eta, legeak ezartzen ez dituen gaietan,

liburu honetako xedapenek."

Honela izanik, lehen iturria kontratuak arautu ezean legea izango da, eta ondoren KZ.eko IV liburua supletorioki. Beraz legezko betebeharren erregelak honela antola daitezke:

-Betebeharren jatorria legea da: Legea ordenamendu juridikoaren arau gisa interpretatuz. Honela jakina denez gero, Kzeko 1.artikulura joan beharra dugu, hemen Zuzenbide Iturrien zerrenda ematen baita eta, hurrenez hurren Legea, Ohitura eta Zuzenbidearen printzipio orokorrak. Legearen adibide bat autonomia borondatea izan liteke (KZ.eko 1255.artikuluaren ezarria) bestetik Ohitura tokian tokiko erregimenari dagokio eta azkenik Zuzenbidearen Printzipio Orokor gisa bidegabeko aberastea ezar genezakeen. Adibidez Legeak PFEZ-a edota Manutentzioa ordaintzeko obligazioa eratzen dute.

-Betebehar hauek esanbidezkoak izango dira beti: Arau juridikoak eta argi eta garbi batean sortu behar dira.

-Betebeharra sortu duen arau juridikoak arautuko du betebehar hori Kzaren izaera osagarria gainjarritz.

- Kontratua: KZ.eko 1091.artikuluak dioenez Kontratuetatik sortzen diren betebeharrak lege-indarra dute alderdi kontratugileen artean eta betebehar hauek kontratuaren arabera bete behar dira. Horrenbestez Alderdientzako lege da, eta erabilera alderdiek nahi duten modukoa izango da. Honela ere Kzren 1254. artikuluari jarraiki kontratua existitzen da adostasuna dagoen unetik.

Kontratuaren alderdiek efektu juridikoa, betebeharra sortzera zuzendua dagoen adostasuna ematen dute. Kontratuak, egintza jurdiiko gisa, betebeharra sortzera zuzenduta dauden bi borondate edo gehiagoren adostasuna adierazten du. Horrenbestez kontratua aldebiko borondate-egintza da, autonomia pribatutik eratorritakoa eta ondarezko harreman jurdiiko baten iturria, alegia, kontratuzko betebehar-harremanekoa. Kontratuak beti izango du aldebiko harreman bat alhau da interes desberdineko bi alderdi edo gehiago.

Adib: Etxea erostean adostuko dut obligazioak zeintzuk diren. Nahi dugun bezala arautu dezakegu, euren eraentza propioa eratuz (Non,Nola eta Noiz egin entregat diru kopurua etab). Honen ezean IV Liburua aplikatuko da . Ordea Kontratua kuasidelituarekin batera garrantzitsuena da.

- Kuasikontratuak: Kzren 1089. artikulua aipatzen duen ondorengo iturria da, hala ere IV.Liburuaren I. Tituluaren I. Kapituluak ez dio artikulurik eskeintzen. Hala ere KZ 1887. artikulua modu orokor batean definitzen dituena. Kuasikontratuen jatorria Zuzenbide Erromatarrean dugu, Kontratuak dituen ezaugarri guztiak ez dituen egitateak dira. Kode zibilean izaera residuala dute beti ere beste figura batean ezin badira sartu.

"Kuasikontratuak egitate zilegiak eta borondate hutsekoak dira; horien ondorioz, beren egilea betebeharpean geratzen da hirugarren bati begira, eta, batzuetan, elkarrekiko betebeharra sortzen da interesdunen artean."

- Egitate zilegia eta borondatezkoa: Are gehiago jarduera bat izan behar du alde batekoa beste pertsona baten ondarearen gainean eragina duena, zilegia kalterik eragiten ez duena. Borondatezkoa eta hau egiteko obligaziorik gabe egingo da.
- Ez izatea aldebakarreko borondate-adierazpena, alegia, obligatzeko nahia adierazten duen borondatea (alde bateko promesa ez da kuasikontratua).
- Ez izatea harremanik eskualdatzen nozioarekin edota borondate-autonomia printzipioarekin egikaritzearekin. Hau da Kuasi kontratuak borondatea bereganatzen du baino akordiorik gabe.
- Kuasikontratua legeak murrizten duen egintza bat da honela egilearentzat zein batzuetan ere alderdien artean elkarrekiko beebehar bat eratuko du. Bi kasu ditugu Negozioen kudeaketa ofiziosoa, edo zor ez zena jaso izatea.

Doktrinarengatik, figura hau kritikatu izan da, kategoria hori garaiz kanpo dago eta funts historikoa du. Proposamen moduan kuasikontratuak beste arlo batzuetara bideratu behar dira.

- Delitua: KZ-ren 1902. artikulua argi eta garbi zehazten duenez gero, Zigor kodearen xedapenek arautuko dituzte delitu edo faltetatik sortutako betebeharrak zibila, honela izanik Igorpena egiten dio legegintza penalariei, honela Zigor Kodean aurkitu behar dugu zer den delitu edo falta (Tipizitate printzipioa). Halaber delitu penaletik eratorriko da erantzunkizun zibila. "Indemnizacion de daños y Perjuicios, Responsabilidad extracontractual". Hau da erantzunkizun hau sortutako kalte-galerak konpontzera edo ordaintzera bideratuko da. Zkren 109.1 artikulua delitu eta faltetatik eratorritako betebeharra ezartzen du.
- Kuasidelitua: Kuasidelitua delitu zibila da, eta garrantzi handia dauka, Iturri horren barnean sartzen da kontratutik sortu ez den erantzunkizun zibila. 1089. Artikulua, edozein motatako erru nahiz zabarkeria bezala definitzen du egite edota ez-egiteetatik eratorria.

IV. Aldebakarreko borondate-adierazpena betebeharrak iturri gisa

1. Kontzeptua: Aldebakarreko borondate-adierazpena betebeharrak iturri gisa aipamen egiten zaio, hau 1089. artikuluko zerrendatik kanpo dago, Kontzeptualki borondate-adierazpena ez da kuasikontratua, ezta kontratua ere. Legeak aurreikusten duen zerrendan aldebiko adostasuneko obligazioak barneratzen dira, beti ere aldebakoak diren heinean. Hauek praktikan maiztasunez ematen dira. Praktikan prestazio zehatz bat egiteko obligazioa hartzen du, jarduera bat aurrera eramaten duten edo emaitza zehatz bat lortzen duten pertsona edo pertsonen alde alde aurretik zehaztugabea daudenak. Bere derrigortasuna jasotzen duen kontratu egitura antzekoa da eskaintza eta onartze hori eman litezkeelako.

-Honela adibide moduan Galdutako txakurra aurkitzeagatik renkompensa bat ematen duen pertsonaren borondate adierazpena dugu, hau beharturik al dago saria ordaintzera.

-Bestetik lehiaketa batera bere burua aurkeztzen duenak ere saria eskuratzeko eskubidea ba al du?

2. Arazo juridikoa: KZ-ean ez barneratzeak, doktrinaren zatiketa bat ekarri du honela alde eta aurka dauden sektoreak ikus genitzazkeen.

Aurka dauden artean argudio hauek azpimarratu beharra daukagu.

- Kodeak ez du jasotzen, ez dago KZ 1089. artikuluan beraz ez da betebeharrak iturri
- Ezin du loturarik sortu, igorzailea libre baita edozein unetan hura ezeztatze edota errebokatze. Honek hala ere muga bat du hartzailearen onarpena egiten du hau ezeztatzeko izatea. Baina orduan harremana kontraktuala bilakatuko litzatekeen. Beraz kontratutik eratorriko litzatekeen eta ez adierazpenetik edo aldebakarreko borondaketik.
- Eskubidea emateko beharrezkoa da inori ez behartzera horretara. Hau da ezin da inor behartu bere borondatearen kontra eskubide bat eskuratzera.
*Nahiz eta horrela dirudi errealitatean baditugu betebeharrak sortzera bideratutako aldebakarreko jokabideak. (Saria emateko promesa publikoa eta lehiaketa sariduna)

Alde dauden artean argudio hauek azpimarratu beharra dugu

- Betebeharreztotasuna ohitutatik eratortzen da hau Legean barneratuz (KZ 1089. ART). Hau funts positibo moduan har ginezakeen.
- Promesa bat egiteak hirugarrenengan itzaropenak eraikitzen ditu, beraz ezin izango du edonola ere ezeztatu. Hau da Konfidantza bat sortu delako.
- Onustea hau da fede ona pertsonak ongi jokatuko dutelako presuntzioa eraikitzen delako

3. Saria emateko promesa publikoa eta lehiaketa sariduna: Saria emateko promesa publikoan, pertsona batek prestazio zehatz bat egiteko betebeharra hartzen du, jarduera bat aurrera eramaten duten edo emaitza zehatz bat lortzen duten pertsona edo pertsonen alde; pertsona horiek aurrez zehaztu gabe daude.

Ezaugarri hauek ditu

- Zehaztu gabe dagoen pertsona kopuru bati zuzenduta dagoen promesa da (*ad incertam personam*). Kontratuzko eskaintza bat izango litzatekeen kopurua zehazturik dagoenean.
- Publizitate-tarte handien bidez ezagutaraziko da (irratia, egunkaria telebista etab)
- Promesa hori jarduera aurrera eraman dezakeenaren edo emaitza lor dezakeenaren alde egiten da.
- Promesa egiten duenak "ex novo" behartzen da. Ez du jardutera behartzen alde aurreko harreman juridiko batek.

Auzitegi Gorenaren doktrina ez dago bateratua auziaren inguruan, hauxen izan da bere ikuspuntua hurrenez hurren:

- Ebazpen batzuek haren eragina onartzen dute baino ez borondate-adierazpenari jarraiki, baizik eta kasu batzuetan beste iturri bat eman delako adibidez: Kontratuz kanpoko erantzunkizun zibila
- Beste ebazpen batzuek ordea, betebeharraren eragina onartu izan dute, kontratuaren eraketara zuzenduz (aurretiazko tratu edo kontratu-eskaintza) beste era batean aldebakarreko kontratuarekin identifikatuz. Betekizun hauek galdatzen dira:
 - Betebeharraren sorkuntza justifikatzen duen kausa bat.
 - Promesa betetzen saiatu nahi duen pertsona onartzea, jarduera edo emaitza aurrera eramateko.
- Doktrinaren ustetan, hau ohiturara edo fede onaren printzipiora bideratu behar dira zeren promesak eraginkorra da bi etapatan izanik.
 - Promesa egiten duena beharturik egongo da borondate-adierazpena publiko egiten duenean. Baita promesa egiten duenak saria nahiz eta ez ezagutu.

Lehiatze sarituaren kasuan murgilduaz gero, promesa-kasu berezi bat da honek hala ere ezaugarri ezberdinak ditu, promesa egiten duena da lehiaketaren oinarriak finkatzen dituen pertsona. Hartzaila orduan arau horien menpe jartzen da promesa talde zehatz batera bideratuz beraz ez da *ad incertam personam*. Batzuek usten dute aldebakarreko promesa bat dela eta beste batzuek ordea kontratu bat dela.

V.Aberaste Kausagabe edo bidegabea

Hau obligazio iturria da. Eta hau, pertsona baten ondarea beste pertsona baten ondarearen kontura handitzen denean (bai ondasun bat eskualdatu delako bai jarduera bat gauzatu delako) arrazoi juridikorik izan gabe. Hau "Cajon de Sastre" bat bezala kontsideratu da gainontzeko egitate guztiak hemen barneratzen saiatu delako. Aberastea kausarik gabe eman zenez, hartu zuenak hartutakoari ezingo dio eutsi eta hau itzultzeko edo medeatzeko betebeharra izango du. Adibidez: Luismak 6000€ jasotzen dituen kasua dugu hemen ez dago kausarik berak diru hori kobratu zezan, beraz itzultzeko obligazioa du.

Ordea propinarekin kasuan ez da hau emango, zeren jakina denez gero Obligazio moral baten existentzia emango baitlitzatekeen ematen duenak hau kausa jakin baten bidez egiten duelako doktrinaren ustetan "La mera liberalidad" hau da ematen duenak bere ustetan propina hori emateko betebeharra duela sentitzen du, hau emanez.

Figura juridiko honek Erromatar Zuzenbideko <<*Condictiones*>> figuratu bere jatorria, kasu batzuetan berreskuratzeko akzioa eskainiz. Savigny eta pandektistek sistematizatu zuten kasu guztietara hedatuz. Jarrera hau Alemaniako, Suizako, Austriako eta Portugaleko Kode zibiletan jaso baitzen.

Espanian ordea kode zibilak ez baitu supostu hau barneratzen. Barneratzen den bakarra zortzen ez denaren ordainketa da (*Condictio indebiti*), kuasikontratu moduan eta bidegabeko aberastearen supostu bat bezala ezagutu behar dugu (Kzaren 1895-1901.artikuluak). Honela errakuntzaz egin den zor ez den kopuru baten ordainketa da kausa.

Gure ordenamenduan ez da aberaste bidegabearen formulazio orokorrik jaso, hala ere bai doktrinak eta bai jurisprudentziak onartu dute, Gaur egun aberaste bidegabeak ondareko zuzenbidearen printzipio orokor bat eratzen du ondorengo esaldia eraginez. Inor ezin da beste norbaiten ondarearen kontura bidegabe

aberastu, arrazoirik gabe. Honela betebeharrak berezi baten iturri gisa jarduten du pobretu denari edo eman duenari itzuliz. Honela doktrina hau kasu guztietara hedatzen da eta hau arautzen duen kasu zehatzik ez badago doktrina hau aplikatuko da. Honela luismaren adibidean (KZ-eko 1895.art) ez da aplikagarria izango. Honela zehaztu behar dugu doktrina honen nondik norakoak.

- Funtza: Ez dago ondare horien artean ematen den desoreka justifikatzen duen kausarik -Arrazoi juridikorik-.
- Objektua: Zor ez den irabazte bat lortzea guztiz beharrezkoa da, hau da ustez aberastu denaren onustea nahikoa da. Honela hau esatean alde batera utzi behar ditugu:
 - Kalte bat
 - Arretagabezia
 - Fede gaiztoa
 - Ez zilegia den egintza

Oraingoan akzio honek aurrera egin dezan behar dituen betebeharrak kontuan izan behar ditugu:

- Demandatuaren aberastea ondarearen handitze bat (Lucrum emergens) edo ez gutxitzea (Damnum cesans) suposatuko du. Aberasteak ez du zertan ekonomikoa izan behar edozein motatakoa izan liteke.
- Demandatzailearen aldibereko pobretzea egon behar du lehen emandako terminoak (Lucrum emergens edota Damnum cesans). Pobretze hau ondaretik eratorritako balio bat irteta edo sarrera bat galtzea da. Akzioa ezingo da egikaritu pobretzea pobretu denaren zilegi ez den egintza baten ondorioa bada. Bestetik ere Demandariaren pobretzea demandatuaren aberastetik eratorri behar da, hau da bi hauen harteko kausalitate harreman bat eman behar da bestela akzioak ez du aurrera egingo.
- Aberaste hura justifikatzen duen kasuarik eza. Eskaera hori garrantzitsuena izateaz gain, figuraren guntsa da. Bere barnean daude Kausa eza zein kausaren bidegabetasuna. Kausa bidezkoa izateak akzioa eteten du.
- Egitatezko kasuari akzioa aplikatzea galarazten dion legezko arau baten falta egon behar du hau da pobretzea zilegi egiten duen lege falta bat egon beharko du.

Hauetako denak emango balira, Jasandako pobretzeagatik itzultzeko edo ordaina emateko betebeharrak sortuko da. Betebeharrak pobretu zenaren alde sortuko da eta aberastu zenaren gain. Ahal denean itzulketa in natura egin beharko da hau da aberastu zen objektu berbera itzuliko da, bestela medeatu egingo da.

2.IKASGAIA: BETEBEHAR HARREMANETEKO SUBJEKTUAK

I.BETEBEHAR-HARREMANAREN ALDERDIAK ETA SUBJEKTUAK: KONTZEPTUA GAITASUNA ETA SUBJEKTU ANIZTASUNA

1.Kontzeptua

Betebehar-harremana, pertsonen arteko harreman juridiko bat da, alegia, betebehar-harremanaren alderdi hartzekodunaren eta zordunaren artekoa. Honela izanik alderdi bakoitzak betebehar-harremanean kokagune bat izango du.

- Alderdi hartzekodunak, botere-egoera edo kokagune juridikoa izango du, bere onurarako eskatu ahal izango baitu bere aurrean zordunak edo betebehaprekoak haren gain hartu duen prestazio-betebeharra edo jokabidea. Era berean honi harremaneko subjektu aktiboa deritzo, honen funtzioa erantzunkizuna exijitzea baita eta. Zama ere baditu.
- Zordunak, ordea jokabide bat -positiboa zein negatiboa- jarraitza behartzen du ordenamendu juridikoak. Honi subjektu pasiboa deritzogu, berari baitagokio eta prestazioa aurrera eramatea. Honek baita ere baditu ahalmenak askatzeko.

Hala ere posible da harreman batean subjektu berdina batek, bai hartzekodun eta bai zordun estatusa izatea, Adibide moduan Salmenta dugu. Saltzaileak bere burua gauza bat ematera behartzen du harreman honen zorduna bilakatuz, eta eroslea gauzaren hartzekodun bilakatuz. Bestetik prezioa ematerakoan zorduna eroslea izango da, bera gauzaren truke eman behar duelako prezioa saltzailearen prezio honen hartzekodun bilakatuz. (KZ 1094.art). Obligazio harreman hauei, sinalagmatikoak edo elkarkariak deritzegu.

Honela harreman batzuetan ere posible da alderdi bakar bat izatea, Erantzunkizun zibilaren eta dohaintzaren kasuak dira hurrenez hurren. Lehenengoan, Kaltetzailea zorduna izango da eta kaltetua hartzekoduna. Berdina gertatzen da dohaintzan Gauza ematen duenak Zorduna izango da, eta hartzen duenak hartzekoduna.

Betebehar-harremaneko alderdi jurdikoari kontrajarririk, hirugarrenaren posizioa agertzen da, Auzitegi Gorenaren jurisprudentziaren arabera hirugarren baldintza esleitzen dio kontratu-loturan jatorrizko parte-hartzerik izan ez zuenari- ezta subrogazioaren bidez ere. Hau da gainontzeko parteak hirugarrengotzat hartuak izango dira. Honetan oinarritzen da betebehar harremanen eraltibotasuna

Adibide moduan, exekuzio hipotekarioa jar genezakeen, Bankuak pertsona baten amari diru kopurua exijitzean, ez da posible hau egitea zeren amak ez baitauka inolako loturarik ezartzen amari, zor hau zordunari bakarrik exijiti liteke. Kasu batzuetan, hala ere kontratuak hirugarrenengan efektuak izan ditzake, "contrato a favor de terceros" delako figuraren kasua da Kzko 1257.artikuluaren arabera. Kasu honetan hirugarrenak kontratua betearaztea exijiti dezake. Adibidez bizitza aseguru bat sinatzen dut eta ni hiltzean hirugarrenen alde esleitu da dirua.

Bestetik ere betebehar-harremanak hirugarren jakin batzuei aurkagarria da, Hirugarrenek, errespetatu egin behar dituzte loturak alderdien artean sortzen dituen efektuak. Harremanari inork ezagutu behar ez duen egitate juridiko gisa eragiten dio. Honela aurkagarria da betebehaprekoak hirugarren batekin kontratu bat egitea eta kontratu horretan aurreko betebehar-harremanetik eratoritzen diren betebeharrekin bateraezinak diren betebeharrak bereganatzea.

Bestetik ere posible da subjektuen aniztasuna ematea bi alderdietan "Pluralidad de sujetos" bezala ezagutua. Honek bere agerpena bi jatorrietatik erator liteke

- Jatorrietatik: Etxe bat batera alokatzen duten ezkontideak
- Betebehar-harremana jaio ondoren: Hartzekoduna edo zorduna hil ondoren, aldi berean jarauntsle ugari oinordetuko dituzte.

2.Gaitasuna

Betebehar-harreman baten hartzekodun edo zordun posizio juridikoa pertsonen gaitasun juridikoari dagokion gaia da. Dakigunez, gaitasun juridikoa eskubideen eta betebeharren titularra izateko gaitasuna edo egokitasuna da eta Ekak bere 14. artikuluan aintzatesten du jaiotzen diren unetik. Hala ere Gaitasun

juridikoa izateak, ez du esan nahi betebeharrak harremanetatik eratorritako zama zein ahalmenak egikaritu ahal dituztenik. Honetarako jarduteko gaitasuna behar dute izan subjektuek, hau ordea graduagarria da eta zama egikaritze obligazioaren izaera eta subjektuaren gaitasunaren (Ezgaia, adingabea, Zarrastela etab) arabera izango da.

3.Subjektu aniztasuna

Ikusi dugunez, posible da, alderdi bakoitzean edo bietan subjektu-aniztasuna izatea. Beraz kasu hauetan nola antolatzen da kredituaren eta zorraren aldibereko titulartasun hau. Kode zibilak hiru moduetan antola daitekeela arautzen du. Honela ere betebeharrak harremanaren bai barne eta bai kanpo arauak erreparatu behar diegu.

- Betebeharrak komun gisa (Mankomunatu zatigarriak) Kzren 1138.artikuluaren arabera, hauen ezaugarria hau da: Zenbat hartzekodun edo zordun izan eta kreditua edo zorra beste horrenbeste zatitan banatu dela uste izango da, eta kreditu edo zorraren elkarren gain autonomoak izango dira. Hau da obligazioa zatitu egiten da alderdiaren esku dauden subjektuen arabera kreditu eta zorra independenteak bilakatuz.
 - Adibidez: Bikote batek, Nereari alokairua ordaindu behar diote hilabete bukaeran, hemen prestazioa zatigarria denez hau bietan zatituko da bakoitzak 500€ emanez.
 - Obligazio Mankomunatu zatigarrien eraentza: Honi erreparatzen badiogu, hainbat kasuekin topa gitezkeen.
 - Hartzekodun aniztasuna: Obligazioa zatitu egiten da hartzekodun kopuruaren arabera, Honela ere guztiz beharrezkoa da obligazioa zatigarria izatea (Gogoratu KZ-eko 1151.art) "cuerpos ciertos". Honela ere kredituak elkar independenteak izango dira. Honela independentzia honetatik hainbat arau erator litezke; Egintza indibidualek ez dute kaltetuko ez onuratzeko gainontzeko hartzekodunak hauek independenteak dira eta
 - Hartzekodun aniztasuna: Nereak Mikel eta Joni 1000€ zor dizkie orduan Mikelek Nereari zorra erreklamatzeko ez du eraginik sortzen joni nerearekiko eta Mikelek nereari zorra barkatzea erabakitzen badu Nereak Jonen zorra izaten jarraituko du.
 - Zordun Aniztasuna: 1138. artikuluko presuntzioa kontuan izan behar dugu, kontratuan ez bada ezer ere adierazten obligazioak zatitu egingo dira zordunen kopuruagatik. Honela Zorra zordun kopuruaren arabera zatitzen da, hemen ere egintzak ez dute eraginik, guztiz independenteak dira eta. Adibide Moduan Nereak eta Jonen, mikeli 1000€ zor dizkiete orduan Jonen kaudimengabezi egoeran egoteak, ez du esan nahi nereak zor horri aurre egin behar dionik ezta ere berak zorra duenik. Era berean Mikelek Jonen zorra barkatzea ez du esan nahi nereari barkatu dionik.
 - Zati-garrietan Aniztasun Mixtoa: Hartzekodun bat baino gehiago eta Zordun bat baino gehiago dauden kasuak dira, hemen aurrera eraman beharreko operazioa hau da: Kreditua hartzekodun kopuruarengatik zatitu eta ondoren honen emaitza zordun kopuruarengatik zatitzea da, hemen zordun bakoitzak hartzekodun bakoitzari zor dion kreditua kalkulatu dugu. Adibidez Ak, Bk eta Ck Dri Eri eta Fri guztira 900€ zor dizkiete, orduan egin beharrekoa hau da 900 zati 3 eta hau ere zati 3 beraz, zordun bakoitzak hartzekodun bakoitzari 100€ ordaindu beharko dizkio.
- Betebeharrak esku komunean gisa (Obligazio zatiezinen mankomunitatea): Banaezinak dira. Kasu horretan, hartzekodunak kobratu ahal izateko, zordunak talde gisa aintzat hartu behar du eta zordunek hartzekodunari ordaintzeko prestazio talde gisa eskaini behar diote, hau da subjektu guztiek batera jardun behar dute. Kzren 1139.artikuluak dioenari jarraiki.
 - Adibidez; Jonen eta Nereak auto bat eman behar diote mikeli beraz zorra kotxea ematean Jonen eta Nereak talde moduan jokatu behar dute zorra kitatzeko.
 - Obligazio mankomunatu zatiezinen eraentza: Hemen abiapuntu gisa, KZ 1139.artikuluak izan behar dugu, Zatiezina izateko aukerak aurreikusten dira
 - Akordio bidez: Ordainketa bat.
 - Objektuaren izaeragatik: Zaldi bat ezin da zatitu.

- Erlazioaren arabera: Jaraunspen erkidegoa adibidez.

Orduan zer gertatzen da? Ba hartzekodunek batera jardun behar dutela, beraz norbaitek aldebakarki jarduteak ez du gainontzeko hartzekodunentzat eraginik izango, egintza hau, kaltegarria den heinean, ordea onuragarria bada beste hartzekodunentzat eragina izango du. Onuragarrien artean Mora eskatzea dugu adibide gisa. Hauexek dira egintza kaltegarriak

- Berritzea: Hau obligazioa aldatzean datza
- Lagatzea:
- Barkatzea: Zorra bertan behera utzi
- Konpentsatzea: Zorrak bien artean barkatzea
- Iraungitzea: Zorra preskribatzea
- Bakarrik kobratu: Kredituaren munta osoa hartzekodun batek kobratzea, orduan beste subjektuek eskubidea dute erreklamatzeko.

Hemen aurkezten zaigun arazoetako bat Demanda ezartzeko aukera da. Hau da Hartzekodun batek, demanda jartzean eta interesen aurkako sententzia bat lortzean honek ez du efekturik izango alderdientzat. Honela sententziak irmoa behar du izan esateko ea onuragarria edo kaltegarria den egintza. Parte ez balute hartu ahal dute demanda bat tarteratu, (gogoratu EK.24.art).

- Zordun Aniztasuna: Zordun guztiak demandatu behar ditu hartzekodunak hain zuzen ere erantzunkizuna zatiezina delako, honela zordun batek ez badu betetzen denek ez betetze baten aurrean egongo ginatekeen beraz kalteordain bati aurre egin beharko liokete. Hala ere dena ez da hemen amaitzen, Ak eta Bk Cri auto bat zor diote, eta honek 1000€ balio ditu, Ak eta Bk ez ematea erabakitzen dute beraz 1000€ eman beharko litziekeen Cri, ordea zer gertatzen da Ck auto hori 1200€ gatik saldu behar balu? Ba Aren eta Bren erantzunkizunean 200€ak ordaintzea egongo litzatekeen. Hain zuzen ere hemen "Lucro Cesante" bat dagoelako hartzekodunaren eskutik. Hemen ere berdina gertatuko da bietako batek ez ematea erabakitzen badu soilik izan ere "In Natura" ezinezkoa da obligazioa asetzea.
- Solidaritatea: Kzren 1137. artikulua arautzen du hemen hartzekodunak zordun aniztetako edozeini exijitu liezaioke zorra zuzenean.
 - Adibidez: Hartzekodun bat eta hiru zordunen harreman batean Hartzekodunak zuzenean hiru horietako bati exijituko dio zorra, ondoren hiru zordunek beren baitan erabaki beharko dute dirua ordaintzea lehendik erantzunkizuna exijitu zaion zordunari.
 - Obligazio Solidarioaren Eraentza: Hemen hartzekodun aniztasunaren kasua ikusiko dugu, Demagun, Nereak Mikeli eta Joni dirua zor dietela, Hemen Nereak edonori ahal dio ordaindu. Hartzekoduna, era berean legitimatua dago kreditua defendatzeko beharrezkoa egitera beti ere kaltegarria ez denean zordunarentzat. orduan barne harremanetan Atzerabideko akzioa egikaritu dezake ordaindu ez zaion hartzekodunari egintza, hauengatik:
 - Berritzea: Mikelek nereari barkatzeak ez du esan nahi Jonek ez duenik zorra kobratzeko eskubiderik, bere kuotan
 - Konfusioa: Mikel hil eta nerea jaraunse izatea, beraz zorra desagertu egingo litzatekeen nerea zordun eta hartzekodun izango baitlitzatekeelako hala ere bere kuotan Joni ordaindu behar dio
 - Konpentsazioa: Nereak Jonekiko zorra izateaz gain Jonek zor bat izango balu Nerearekiko hau konpentsatzeak ez du esan nahi mikelek ezin duenik bere kuota kobratu.
 - Barkatzea: Jonek barkatzea ez du esan nahi Nereak Mikeli ordaindu behar ez dionik

Hala eta guztiz ere, KZ-ak, Mankomunitate presuntzioaren alde egiten du, baino lehenik eta behin alderdiek aukeratu duten hitzarmen eredia izango da aplikagarri. Honela hitzarmen ezean ordezkio arauak aplikatuko dira. Honela KZ-ko 1137. artikulua Solidaritatea ezartzeko esanbidezko adierazpen bidez egin behar da, bestela "Iuris Tantum" (Aurkako frogara onartzen duen efektuarekin) aplikatzen dira Mankomunitatea, hau da Mankomunitatea izango da hitzarmen eredia besterik ezean. Hala ere solidaritatea esanbidez egin beharri dagokionez, ez da beharrezkoa zehazki solidaritate kontzeptua barneratu beharra hitzarmenean, baizik eta honi erreferentzia egiten dioten kontzeptuekin nahikoa da. Hala eta guztiz ere badira kasu

batzuek non solidaritatea ezartzen den "legez"

- Legezko obligazioetan:
 - Mantenu obligazioa KZ.eko 145.3 artikuluan
 - Etxegintzaren aktasak konpontzeko KZ.eko 1591.art
 - Erantzunkizun zibila "ex delicto" KZ.ren 416.2art
- Negozioetako obligazioetan
 - Mandatua: Enkargu bat egitea, katuen zaintzeagatik katua hiltzea
 - Komodatua: Suntsiezina den objektu baten mailegua.

Horrenbestez erregela Kontratuz kanpoko erantzunkizun zibilean eta besteen negozioen kudeaketan (Kzeko 1890.art) edota Medeapenik ez egotean denek modu solidarioan erantzungo dute. Hauek ez ezik beste guztietan Mankomunitate zatigarria emango da zatigarria denean prestazioa eta zatiezina prestazioa halakoa denean (Kzeko 1139.art).

Hala ere, noiz da prestazio bat zatigarria edo zatiezina. KZ.a irizpide gisa obligazioaren prestazioaren nolakotasunean finkatzen du, hau da prestazioa zatika asetu litekeenean zatigarria izango da adibidez dirua, ordea zatiezina izango da prestazioa zatitu ezin denean adibidez auto bat. Hala ere zatigarria zein zatiezina izatea alderdien akordioz finkatu liteke, hau da zatiezintasuna ezarri dezakete alderdiek zatigaria den gauza batean baino ez alderantziz. Adibidez dirua epe batean ordaintzea.

II.BETEBEHARRAREN SUBJEKTUAK ZEHAZTEA

Alderdi hartzekoduna edo zorduna eratzen duen subjektua edo alderdi horiek eratzen dituzten subjektuek zehaztuak edo identifikatuak egon behar dute. Betebehar-harremana sortzen denetik, subjektuak zehaztuak egotea izango da ohikoena. Hala era subjektuak zehaztugabeak diren kasuak onartzen dira, hau da Zeharkako zehazte kasuak kontratua hasieran zehaztugabe egotea eta geroago zehaztea. Hau bi moduetan aplikatzen da

- Hartzailearen geroako zehaztea: Zehazte hori ez da zaugarri fisikoen arabera egiten, baizik eta kanpoko elementuetan oinarrituz.
- Saria emateko promesa publikoan: lehenik ez baitago hartzailerik izen eta abizenik gabe baizik eta jarduera aurrera eramaten duena, ondoren zehazten da hau egitean.
- Izendatzeko dagoen pertsonaren aldeko kontratua: 599.artikuluan dugu adibidea Bide Zortasunetan, obrak eginbehar orde z predioa eman liteke.

OBLIGAZIO SOLIDARIOEN ERAENTZA

Ikusten ari ginenez gero, obligazio harremana solidarioa izateak hartzekodunarentzat onuragarria da, izan ere honek zordun anitzen kasuan, zein zorduni zorra erreklamatzeko aukeratu dezake, bere zorraren kobroa egingo dela berme gisa ditu. Hau kanpo harremanari dagokionez gertatuko da, ordea zordun bati kobratzean zorra bertan behera geratuko da kanpo ikuspegi batetik, ordea barne harremana eratuko da eta kobroa egin duen zordun solidarioak gainontzekoei eskatu ahal izango die ordaindu duen dirua ordaintzea beraien kuotan. Honela KZ.eko 1137. Artikulua izan behar dugu. Non honen arabera obligazioa solidarioa den heinean bakarrik ahaliko da eskatu zordun bati zor osoaren objektua, hala ere zehaztapen bat egin behar da, izan ere harreman juridiko solidarioa izateko ez da beharrezkoa solidario kontzeptua agertzea baizik eta nahikoa da harreman honen funtzionamendua zehaztea.

“La concurrencia de dos o mas acreedores o de dos o mas deudores en una sola obligación no implica que cada uno de aquellos tenga derecho a pedir, ni cada uno de estos deba prestar íntegramente, las cosas objeto de la misma. Solo habrá lugar a esto cuando la obligación expresamente lo determine, constituyéndose con el carácter de solidaria.”

Adibide moduan hau ezarri genezakeen; Nereak eta Jonek Mikeli 1000€ zor dizkiote, Honela izanik Mikelek Nereari zein Joni ahaliko lioke zorraren objektu osoa eskatu. Bai Nereak eta bai Jonek zorra ordaintzean zorraren iraungipena ekarriko du hau da lehen esan bezala kanpo erlazioaren ikuspegitik zorra iraungi

egingo da(KZ.eko 1145.art.eko I. Parrafoa). Honela zorduna aukeratzeko unean Mikelek nereari zorra eskatuko balio eta oraindik zorra ez balitz ordainduko, Mikelek Jon-en aurka prozesu berri bat ireki dezake beti ere zorra ordaindurik ez dagoen heinean (KZeko 1144. Artikulua).

Bestetik, zordunetako baten kaudimen gabezia gainontzeko zordunek erantzuten dute hau da demagun Jonek ez duela dirurik eta kaudimen gabezia deklaratu dela, honen erantzule zuzenean Nerea izango litzateke eta zor osoa ordaindu beharko luke(KZeko 1145.artikuluko III.Parrafoa), normala denez gero Nereak ondoren Joni ahalko lio zorra eskatu. Harreman solidarioetan aintzatesten den printzipioetako bat da hau Zordunak beraien kuota ez dute autonomoki ordaintzen baizik eta zorra bere osotasunean ordaindu dezakete hartzekodunak hala eskatuko balu. Hau honela izanik zehaztapen bat egin behar dugu zorra lehen ordaintzen duen zordunak, barne harremana irekitzean eta gainontzeko zordunei zorra erreklamatzeko, beraien kuotan ordaintzeaz gain zorra ordaintzeak ekarri dituen gastuak (Gordailutza etab) eta berandutza interesak ordaindu beharko dizkio(KZ.eko 1145.artikuluko II. Parrafoa).

Bestetik 1147.artikuluko supostua dugu, hemen ezbetetze kasua arautzen da. Lehen parrafoko supostuari erreparatzen badiogu, Gauza edo prestazioa galduko balitz edo ezinezkoa izango balitz betetzea Zordunen solidarioen errurik gabe, obligazioa iraungiturik geratuko da.

Adibidez: Auto baten entrega egitean uholde baten ondorioz autoa erabilezin geratzea.

Bigarren parrafoari dagokionez, edozein zordun solidarioen errua egongo balitz denak maila berean erantzungo dute bai prezioan zein kalteordainean eta honetaz gain interesen ordainketan. Benetazko errudunarekiko akzioari inolako kalterik eragin gabe.

``Artículo 1147

Si la cosa hubiese perecido o la prestación se hubiese hecho imposible sin culpa de los deudores solidarios, la obligación quedará extinguida.

Si hubiese mediado culpa de parte de cualquiera de ellos, todos serán responsables, para con el acreedor, del precio y de la indemnización de daños y abono de intereses, sin perjuicio de su acción contra el culpable o negligente.``

Honela ere Zordunaren betebeharrak nagusia dakigunez, zorra ordaintzea da eta zordunak duen ahalmen garrantzitsuena hau ordaintzea da. Honetarako hartzekodunak lagundu egin behar dio zorra ordaintzera laguntza ezean hau kontsignatu dezake . Hala eta guztiz ere Zordunak bere ahalmenen artean Salbuespenak (Excepciones) direlakoak erabiltzea du. Hau harreman juridikoan eman litezkeen inguruabar ezberdinetan zordunak erabil litzazkeen defentsa mekanismoak dira Hartzekodunak tarteratu duen uzia (Zorra kobratzea) ren aurka, hauek barneko harremanak irekitzeko zein zehazteko balioko dute. Salbuespen hauei erreparatuz gero KZeantz topa genezakeen arau bakarra 1148.artikulu dago. Artikulu hau irakurrita hauek bi motatakoak izan litezkeela ondorioztatu genezakeen:

- Objektiboak: Hauek obligazioaren inguruabarretatik eratortzen dira hau da harreman juridiko berak sortutako ingurubar bat da hauen artean adibiderik azpimarragarrienak akzio zibila preskribatu dela edota kontratua deuseza dela edo zorra ordaindu dela erreklamatzeko ditugu. Hauek harreman juridikotik eratorritako ahalmenak direla jakinik edonork erabil ditzazke. Salbuespen objektiboek dagokionez zer gertatzen da zordun batek erabiltzea zeukana ez duenean erabiltzen. Hau agerikoa denez gero titularrak erabakitzen du erabili edo ez eta objektiboetan, zordun orok egikaritu dezake harreman juridikotik eratortzen da eta. Hala ere zorra ordaindu duenak ez egikaritzeak ez du esan nahi barne harremanetan egikaritu ezin dutenik gainontzeko zordun solidarioek. Honela izanik Salbuespen objektiboak bi azpi mota ditu
 - Behin betikoak:Perenteria gasteak, hauek egikaritzeak eta onartzeak zorraren iraungipena ekarriko dute zuzenean uzia geldiaraziz. Adibidez preskripzioa
 - Epealdi batekoa: Uzia epe baterako geldiarazten dute. Adibidez zordunak hartzekodunari esatea zorra epemugagabe dagoela (Fecha de vencimiento delakoa ez dela igaro)
- Pertsonalak: Hauek zordun jakin bati dagozkionak dira eta ez dira Harreman juridikotik eratortzen, hartzekodunarekin duen pakto personal batetik baizik. Hemen adibiderik azpimarragarrienak zorduna Ezgaia edota Adingabea izatea dira. Hauetan gainontzeko zordunek egikaritu dezakete veste zordun baten salbuespen personal hau baino ondorioak salbuespenaren titularraren kuotari eragingo diote ez beste inorri.

Barneko harremana aztertzen jarriaz gero. Lehen aipaturiko KZ.eko 1145 II Parrafoak honen hastapena zehazten du zorra bere osotasunean ordaindu duen zordunak gainontzeko zordun solidarioei zorra ordaintzea erreklamatzeko dienean beren interesekin. Obligazio nagusia, lehen esan bezala iraungita ikusten da barne harreman hauei hasiera emanez.

- Zorra ordaindu duen zordunak gainontzeko zordun solidarioengan atzera bideko akzioa izango du, hau da gainontzeko zordunei dagokien zatia ordainarazteko akzioa, non lehen esan bezala $Gastuak + Ordaintzerako gastuak + Interesak$ osatuko duten
- Barne harreman honetan obligazioa partziarioa bilakatzen da hau da zati ezberdinetan zatitzen da zorra. Hain zuzen ere zorra ordaindu zuen zordun solidarioak Hartzekoduna subrogatzen du bere berme eta pribilegioetan. Honekin bilatzen dena bidegabeko aberaste bat da ordaindu ez duten zordunen alde.

Xedatze egintzak aztertu behar ditugu, hauek inguruabar jakin batean ematen dira, ondorio moduan zordunen eskutik exceptioak erabiltzeko aukera emanaz. Abiapuntu bezala, KZ.eko 1145. Artikulua dugu. Honela 1143. Artikuluan aurreikusten dira xedapen egintza ezberdinak.

- Berritzea (*Novación*): Hemen zorraren objektuak aldaketa bat jasotzen du adibide moduan 100 mila €ko zorra duten zordun batzuen jar dezakegu, non hartzekodunak zorra ordaindu ordeztexebizitza batekin nahikoa dela dio zorra iraungitzeko. Hemen 100 mila €ko zorra iraungiturik ikusiko litzatekeen, etxebizitzarenaren ordeztexebizitza.
- Konpentsazioa: Hau Hartzekodunetako batek Zordunetako batekin zor bat kolokan izatean ematen da Hau da Ak eta Bk Cri 100€ zor dizkiote baino aldi berean Ck Ari 150€ zor dizkio hemen konpentsazio bat eman liteke. Hala ere salbuespen hau nolakoa da? Pertsonala ala objektiboa. Logikoa izan litekeenez gero eta doktrina aipagarrienak azpimarratzen duenez gero (Diez Picazo, Lacruz) Pertsonala izango litzatekeen, zeren obligaziotik eratortzen ez den zor bat da 150€n ordainketa eta horrenbestez Ak egikaritzean bere zorraren kuota (50€) iraungituko litzatekeen beste 100€ eskuratuz Cren eskutik. Hala ere Jurisprudentziaren ustetan salbuespenen objektibazio batera jo da eta salbuespen hau objektiboa bilakatuko litzatekeen zorra bai Arena eta Brena iraungiturik geratuz.
- Konfusioa: Hemen, Zordunetako bat Hartzekodun bilakatzean datza Hartzekoduna hiltzean eta hauetako baten oinordetzan zorraren hartzekodun bilakatuz. Hemen Hartzekodun bilakatu den zordunaren zorra iraungituko zen eta gainontzekoek zorra ordaindu beharko liekeen geratzen dena zatituz.
- Remisioa: Hau zorra barkatzean datza. Hala ere hartzekodunak zordun solidario bati zorra ordaintzeak ez du esan nahi gainontzeko zordunei barkatzen zaietenik.

Aztertu beharreko veste puntu bat Efektuen zabaltzea da zorraren kobrora kondenatzen duen epai baten aldetik. KZ.eko 1141.artikuluak bere bigarren parrafoan aintzatesten duenez gero, Zordun batentzat kaltegarria dena denentzat kaltegarritzar kontsideratuko da Adibide moduan Moran eratzea zorra. Honela honek salbuespen batekin topo egiten du, Sententzien exekuzioa hain zuzen ere. PZLak bere 542.artikulan azpimarratzen duenez gero Hartzekodunak zordunetako bati zorraren kobrora kondenatzen dion sententzia batekin ezin izango du gainontzeko zordunei zorraren ordainketa erreklamatu zeren zordun hauek ez dute izan prozesuan defendatzeko aukerarik EKko 24.artikuluaren urraketa bat suposatuz. Honela ez da gauza epaitu materiala zordun hauentzat kondenatua izan den zordunarentzat bakarrik. Hala ere honek ez dio eraginik izango Hartzekodunak gainontzeko zordunen aurka prozesuak irekitzeko eskubideari (KZeko 1144.artikulua) beti ere zorra ordaintzen ez den bitartean.

3. IKASGAIA: BETEBEHAR HARREMANEN OBJEKTUA

I. BETEBEHAR-HARREMANAREN OBJEKTUA: PRESTAZIOA ETA BETEKIZUNAK

1. Prestazioa: Obligazio baten objektuaz hitz egiten ari garenean prestazioaz ari gara hitz egiten, hau da zordunak egitera behartzen den eta hartzekodunak hertsia dezakeen *jokabide zehatzari* buruz ari gara hitz egiten. Beste hitz batzuetan Prestazioa zordunak burutu behar duen portaera eta hartzekodunak koaktiboki galdu diezaiokeena da. Honela prestazioa betebeharraren objektua da. Prestazioaren edukia, berriz, gauza bat ematea edo jarduera/ez-jarduera izan daiteke. Zordunak honela Kzren 1104. artikuluari jarraiki, behartua dago aurreikusitako jokabide de portaera gauzatu denarekin bat egin dezala ahalbidetzera. Portaera 1088. artikuluan zehazten da (ematea, egitea edo ez egitea)

2. Betekizunak (KZ.eko 1271-1273. Artikuluak): Kode zibilak ez ditu zuzen jaso, baina kontratuaren objektuarentzat ezartzen dituen betekizunetik erator daitezke:

- Egotea edo existitzea: Prestaziorik gabe ez dago betebeharririk. Objektua egoteko prestazioaren egitate sortzailea behar da.
- Ahalbidetasuna: Hau da prestazioa izan daitekeela, gerta daitekeela edo exekuta daitekeela. Adibidez, posible al da ilargira txangoan joatea bizikletan? ez. Ezin denean egin ezintasun baten aurrean gaudela esango dugu. Honela izanik ezintasunak hiru motatakoa izan liteke.
 - Absolutua: Prestazioa ezin duenean inork gauzatu. Ilargira bizikletan joatea
 - Erlatiboa: Prestazioa pertsona multzo jakin batek ezin duenean bete. Subjektu ezinduentzat absolutu moduan jokatuko du.
 - Jatorrizkoa: Betebeharra jaiotzen denean ematen denak bere jaiotza galarazten du.
 - Geroko ezintasuna betebeharra jaio eta gero gertatzen da. Bai jarduera aurrera ematea ezinezkoa delako bai gertatu behar zen gauza fisikoki edo juridikoki suntsitzen delako.
 - Osoa: Obligazio osoari eragiten dionean
 - Partziala: Obligazioaren zati bati eragiten dionean
- Determinazioa edo zehaztea: Eratzen den unetik, prestazioak guztiz indibidualizatua eta identifikatua egon behar du (KZ.ren 1273. art) Honela, alderdiek erabaki behar dute nola murrizten den prestazioa. Kasu bakoitza azter dezagun.
 - Emateko betebeharraren, orokorrean zein modu indibidualean murriztu liteke, generoa izendatuz bakarrik. Gauza asko daudenean nola izendatzen diren erreparatu behar dugu. Honela egitatezko unibertsaltasuna (artaldea, liburutegia) edo juridikoa (jaraunspenezko ondarea).
 - Egiteko betebeharraren kontuan izan behar da zordunaren pertsona aintzat hartu den edo ez den hartu, hobe esanda ea betebeharraren pertsonalisimo edo ez pertsonalisimo baten aurrean gauden.

Era berean, zehazgarritasuna onartzen da. Betetzea baino lehenago objektuaren geroko indibidualizazioa ahalbidetzen duten irizpideak ezartzen direnean, zehazgarritasuna agertuko da. Hirugarrenak ez badu prestazioa zehazten, betebeharra ez-eraginkorra izango da (KZ.REN 1447.2 art) Zehazte hau posible izango da alderdien artean hitzarmen berririk behar izan gabe (KZ.eko 1273. art). Zehatzgarritasun hau bi irizpideren arabera zehaztu liteke.

- Objektiboa: Erreferentzia puntuan ez du giza borondateak parte hartzen: Prezioa zehaztea indize baten arabera. (KZ.ren 1447. art)
- Subjektiboa: Arbitro zehatz batek emandako erabakiaren arabera zehaztuko da.
- Zilegitasuna (KZ.ren 1271. art): Ez-zilegitasun esapidearen barnean daude aginduzko arau baten kontra egoteagatik legalak ez diren prestazioak, eta gizarte eta garai zehatz baten printzipio moral eta etikoen kontra egoteagatik moralak ez diren prestazioak.
- Likidezia edo likidezia eza: Diru-betebeharrari bakarrik dagokien ezaugarria da. Prestazioa likida da

eman behar den diru kopurua zehazki zehaztuta dagoenean, edo eragiketa aritmetiko bat eginez lortzen denean. Eman behar den diru kopurua zehaztu gabe dagoenean, prestazioa ez dalikidua adibidez kalte-galera hasiera batean ez da likidua.

- Ondarezkotasuna: Hau betekizun gatazkatsu bat da, izan ere doktrinaren zati batek beharrezkotzat galdatzen du. Hau eskola historikoa eta pandektisten eraginagatik da zuzenbide erromatarra gorpuztean. Hain zuzen ere erromatar prozesuan prestazioa judizialki eskagarria izateko balio ekonomiko bat galdatzen zion. Hala ere eztabaidarekin jarraituz, egia da itxuraz izaera ekonomikoa soilik ez duten prestazioak ere egon daitezkeela (zarata ez atera etab). Honela izanik esatea daukagu ez dagoela ondarezkotasun beharrik. Kode zibilak ez du ezer arautzen, soilik esan genezakeen ondarezkotasuna obligazio nagusia eman ez denean zehaztuko dela. Honela faktore ekonomikoaren garrantzia obligazioaren betetze unean sartuko da.

II.EMATEKO,EGITEKO ETA EZ EGITEKO BETEBEHARRA.AHALBIDE-BETEBEHARRA ETA EMAITZA-BETEBEHARRA.

KZ.ren 1088.artikuluaren arabera betebegar oro zerbait eman, egin edo ez-egite horretan datza. Honek edukia dauka irizpidetzat.

1.Egiteko betebegarra edo jarduera-betebegarra: egiteko betebegarrean hitzartutako prestazioa jarduera jakin bat gauzatzea da. Konprometitu den jarduera edo jokabidea egiten agor daiteke jarduera bera(ahalbide betebegarra). Gerta daiteke, portaeraz gain, jarduera horrentzat aurreikusten den emaitza baten lorpena barneratzea ere (emaitza-betebegarra) Hauen barnean bi bereiztu behar ditugu.

- Jarduera pertsonalisimoa: Prestazioa zehaztu denean kontuan izan da zorduna eta horrek prestazioa identifikatzen du. Hortaz, zordunak berak ez badu prestazioa gauzatzen, prestazioa ez betetzea gertatuko da. Hau da prestazioa zordun horrek bakarrik egin dezake bere kualifikazioarengatik adibidez Goya bat margotzea.
- Jarduera ez-pertsonalisimoa: Edozein subjektuk bete dezakeen jarduera da prestazioa nork gauzatzen duen ez du garrantzirik. Zordunak edo hirugarren batek egin dezake.

Jarduera gauzatzea berez hertsaezina da inor ezin baita zerbait egitera behartu. Guar egun ordea egiteko betebegarrek nahitaez betetzea onartzen dute. Honela zordun batek bere betebegarra ez badu betetzen bere ondarea bahitu dezake. Pertsonalisimoa bada ekonomikoki balioztatuko da. Azkenik egiteko betebegarrek ezin dute iraupen mugagabea izan. Hauxe da printzipio orokorra (1583.ART) Esklabotasuna izango baitlitzatekeen eta.

2.Ez-egiteko betebegarra: Prestazioa zordunak jarraitu behar duen jarduera pasiboa edo jokabide negatiboa da. Izan daiteke:

- Abstentzio bat: Betebegarrik egongo ez balitz egin ahalko zuen jarduera bat ez egitean datza adibidez prezioak ez igotzea (Non facere bezala ezagutua)
- Jasateko betebegar bat (Pati): Zorduna hartzekodunak gauzatzen duen jarduera bat jasatera behartzen da. Jokabide horri ezin dio aurre egin.

Hartzekodunak susmoa badu zordunak ez duela beteko, hura saihesteko demanda bat ezar dezake. Lehen esan bezala hertsaezina da baino posible da nahitaez betearaztea. Honela ere betebegarra bete ezik, zordunaren kontura egitea aginduko da eta gaizki egindakoa desegitera behartuko du. Hala badagokio ekonomikoki balioztatuko da. Azkenik ezingo dira betirako hitzartu.

3.Emateko betebegarra: Betebegarren eredutzat hartzen da ikuspuntu ekonomiko batetik. Emateko betebegarrek, izaera positiboa dauka eta gauza zehatz bat ematean datza. Gutxienez honek zordunaren ondaretik hartzekodunaren ondarrera ondasun baten edukitzaren traspasoa dakar, hau lehendik existitut behar duela jakinik, noski. Honela bi esanahi jaso ditzazke emateko betebegarrek.

1. Gauza baten gaineko jabetza edo beste eskubide erreal bat eskualdatzen duen emateko betebegarra: Honek bere berezitasunak ditu
 - Betebegarra bete arte, zordunak familia aita on baten arretarekin zaindu behar du gauza (KZ.eko 1094.art) gauza zehaztugabea denean artikulua hau ez da aplikagarri.
 - Gauza baten jabetza eman behar denean, hartzekodunak eskubidea du jaio den unetik sortutako fruituak eskuratzeko (Kzren 1095.art) betebegarra zehaztugabea edo generikoa bada. Eskubidea zehazte.unetik izango du. Adibidez behia entregatu behar badut igandean

- eta igandean txahala badu, txahala ere entregatuko dut lehenago izaten badu ez.
 - Emateko betebeharra hertsia daiteke, beraz in natura betetzea dago.
 - Gauza zehatz bat emateko betebeharra barne hartzen du gauzaren akzesorio guztiak emateko betebeharra nahiz eta hauek ez aipatu (KZ.ren 1097.art)
- 2. Gauza baten edukitza eskualdatzen duen emateko betebeharra: Zordunak betetzeko ez du behar gauza xedatzeko boterea. Legeak gauzaren edukitza izatea eskatzen dio. Honek bi esanahi ditu juridikoki.
 - Hartzekodunak eman zaion gauza erabiltzeko edo horren gain jarudera bat egiteko betebeharra. Edukitza itzultzeko betebeharra: Beste pertsona baten gauzen edukitza dakartzen betebeharra. harremanak iraungitzea edo kitatze faseka egingo da.

4. Ahalbide-betebeharra eta emaitza-betebeharra: Hau jurisprudentziak frantziar eta alemaniar doktrinaren eraginez eginiko sailkapena da.

- Ahalbide betebeharra (Zerbitzu Kontratua): Jarduera edo jokabide baten prestazio hutsa da. Zordunak jarduera gauzatuz eta xede bat lortzeko bitarteko guztiak erabiltz betetzen du. Honela hitzarturiko edo jarduerari dagokion arreta erabiliko du. Zuhurtziagabekeria kasuetan Lex artis ad hoc denadelakoari erreparatuko zaio hau da lanbideko arauari. Adibidez abokatu baten zerbitzuak kontratatzean bere lana interesak defendatzea da eta honek ehuneko ehun batean ez du kasua irabaztea ekarriko.
- Eraitza-betebeharra (Obra kontratua): Zordunak bere gain hartzen du eraitza zehatz bat duen jarduera Hau da jarduera egiteaz gain eraitz zehatz bat lortu behar du. Zordunak jarduera gauzatu behar du, eta hartzekodunari gauza bat eman edo eraitza zehatz bat loru adibidez kirurgia plastikoa. Eraitza ez lotzeak betebeharra ez betetzea dakar. Emateko eta egiteko betebeharretan desberdintasunak daude
 - Egiteko betebeharra hutsean hartzekodunaren interesa jarduera gauzatzean datza, eraitza iantzat hartu gabe.
 - Emateko betebeharretan ez bezala, gauza ez da aldezturik existitzen. Hori dela eta, betebeharrpekoak obra bat beteaztean amaituko den jardura bati ekin behar dio. Zorduna behartu daiteke objektua bereziki sortzera material jakin batzuk erabiliaz edo konpontzera edo hobetzera.

III. BETEBEHAR GENERIKOAK ETA ESPEZIFIKOAK (EMATEKOA)

1. Obligazio generikoak: Hau emateko obligazioetako azpitalde bat da. Honelaxen, Obligazio generikoei buruz hitz egiten ari garenean, eman beharreko prestazioa ez da bereziki izendatzen; genero bati dagokion datuaren bidez zehazten da. Hasiera batean, betebeharra zehaztu gabe dago (erlatiboki zehaztugabea da) geroago, zehaztu edo espezifikatu egin beharko da. Honela generoa kategoria bat da non ezaugarri amankomunez osaturik dagoen. Generoak aldi berean gauza batzuek osatzen duten talde edo kategoria homogeneoa da. Horrenbestez gauza horien ezaugarri komuna uniformetasuna da (Autoa, laster zaldia, ardoa).

Obligazio generikoen eraentza juridikoari erreparatzen badiogu, lehenik eta behin *Genus nunquam perit* printzipioa aipatu beharra daukagu, hau da baina eta bere ezaugarri garrantzitsuena. Hau KZ.REN 1182.artikulua a sensu contrario interpretaturik erator genezakeen.

"Quedar  extinguida la obligación que consista en entregar una cosa determinada cuando ésta se perdiere o destruyere sin culpa del deudor y antes de haberse éste constituido en mora."

Horrenbestez, obligazioa gauza generiko bat entregatzea denean, hau zordunaren errurik gabe galduko balitz, morarik eratu baino lehen ez da obligazioa iraungituko. Hori jarraiki, betebeharra ez da inoiz

iraungitzen, ez baita posible generoaren gauza guztiak desagertzea (Entregatu beharreko laster zaldia hilko balitz, beste bat eskuratu dezakezu ez baita eta beste zaldi zehatz hori eskatu prestazioa betetzeko). Horrenbestez ez da zordunaren askatasuna emango obligazioarekiko. Obligazio espezifiko izango balitz, baliokide ekonomiko bat eman beharko da zeren ondasun zehatz hori galdatzen da eta ezin denez eman baliokide ekonomikoari ekingo diogu.

Honela obligazio generikoak, espezifikatu beharra daude hauek hain zuzen ere erlatiboki zehaztugabeak dira eta. Hau da, ze gauzarekin emango dugun prestazioa zehatz mehatz ez baitago zehazturik, (ez dakigu ze naranja motekin beteko dugun obligazioa 100kg naranjako entrega betebeharra dugunean). Horrenbestez, prozesua ondorengoa da, obligazio generikoak espezifikazioaren bidez obligazio espezifiko bilakatzen da, ondorio moduan lehen aipaturiko 1182.artikulua aplikagarri bilakatuz. Espezifikazioa generoaren gauza bat aukeratuz egiten da, hau eginda betebeharra beteko da. Honela espezifikazioaren inguruan hainbat galdera erantzun beharra daukagu;

- Nori dagokio espezifikazio hori egiteko ahalmena: Lehenik eta behin kontratuak aurreikusi duen ala ez begiratu dugu hemen posible da zordunak berak, hartzekodunak, biek zein hirugarren batek egitea. Bigarrenik paktu ezean trafikoaren inguruko usadioen arabera integratu dugu espezifikazioaren eraientza. Eta Azkenik ixte erregela bezala zordunaren aldeko presuntzio bat egiten da hiru argudio hauetan oinarrituz:
 - "Favor Debitoris" obligazio zuzenbideko printzipioari jarraiki zordunaren alde egiten da bera delako harreman juridikoko alderdirik ahulena, askatasun eremua murrizturik du eta.
 - 1132.Artikuluko obligazio alternatiboen erregelak analogiaz aplikatuz, zordunari esleitzen diote hauek ere.
 - Gauza generikoaren legatua oinordearen alde eginez (zorduna) 875.III.art
 - *Genus nunquam perit* printzipioari jarraiki, zorduna izango da arriskua duenak espezifikazioa burutu arte.

Bestetik ere xedapenezko arau baten eraientza aipatu beharra daukagu, hau da Beste alde batetik, KZ.ren 1167.artikulua aipatu beharra daukagu, hau baita eta zuzenean zehazki adierazten duen artikulua bakarra, honen betetzearen ingurukoa da. Kalitatea eta inguruabarrak ez direnean adierazi, zordunak kalitate ertaineko gauza bat eman beharko du hartzekodunak ezin izango baitu kalitate handiagoko gauzarik eskatu, ezta zordunak kalitate txikiagorik eman ere. Adibidez nik eta beste pertsona batek adosten badugu ardo botilla generik baten erosketa 1000€ berak ezin izango dit "Don Simon" Tetra Brik bat eman, ezta nik ardorik garestiena eskatu ere.

- Noiz ematen da espezifikazioa? Lehenik eta behin hitzartutakoaren esanetara egon beharko da. Honen ezean Espezifikazioa betetzearen unean egin beharko da, aurreko espezifikazioa ez da posible, hau egiten bada, ez baita kontuan edukiko, hau da adibidez nik bihar patata kilo bat entregatu behar badut eta nik gaur kilo hori baztertuko balu eta ondoren biltegia erreko balitz obligazioa espezifikatu gabetzat hartuko da.

Beste alde batetik, genero mugatua duten obligazio generikoa azaldu beharra daukagu, hau alderdien hitzarmenetik eratorritako generoa baita, eta bi moduetan egin liteke genero handiago bat murriztuz (Vega Sicilia ardo 1976.urteko uztakoa) edo berri bat sortuz (pertsona jakin baten ondare guztia) Obligazio generiko hauetan <<Genus nunquam perit>> printzipioak ez baita aplikagarri ezinezkoa ez den heinean.

2.Obligazio espezifikoak: Obligazio hauetan prestazioa gauza zehatz bat ematean datza, eman behar dena indibidualizatutzat hartuko da, hau da zehazturiko zerbait ematera bideratzen da (XXX matrikula duen autoa).

IV.BETEBEHAR ALTERNATIBOAK. FACULTAS SOLUTIONIS: AHALMENEZKO BETEBEHARRA

1.Betebehar alternatiboak: Betebehar alternatiboetan, prestazioaren zehaztugabetasun erlatibo bat dago. Hasiera batean zordunak bete dezakeen prestazio anitz aurreikusten da (eduki desberdinarekin bete

litezkeenak, eman egin edo ez egin). Honela printzipio batek eraentzen ditu obligazio hauek "Plura res in obligatione, una autem in solutione". Hala ere, betetze-unean bat bakarrik zor izango da, hau da, eskagarria; eta bete egin beharko da. Betebehar alternatiboetan betebehar bakarra dago. Prestazio bat baino gehiago posible da, baina eratzen den unetik jakina da bat bakarrik zor izango dela. Hauek bi motatakoak izan litezke;

- Legezkoak: Legeak espreski zehazturiko kasuetan ematen da. Adibidez pentsioaren ematea KZ.ren 149. artikuluan pentsioa ordainduz edo eskubidea duenari etxean mantenua emanez beteko da prestazioa.
- Negoziozko obligazio alternatiboak: Hauek trafiko juridikoan ematen den kasuistikaren ondorio dira. Adibidez Menua plater anitz ditugu eta aukera bat dugu prezio baten truke.

Honela esan dugunez gero, obligazio alternatiboak erlatiboki zehaztu gabe daude, horrenbestez, hemen generoaren espezifikazio baten ordeztu auzkeren kontzentrazio bat eman behar da. Horrenbestez ez dakigu koaktiboki zer eskatu behar den. Aldez aurretik bi fase ezberdindu behar ditugu:

- Lehenengoa betebeharraren eraketa-unea da. Betebeharra prestazio anitzarekin jaiotzen da. Betebehar oro alternatibo gisa era daiteke, edozein dela ere iturria. Fase horretan, prestazioaren zehaztugabetasun eraltiboa dago. Hala ere prestazio bakoitzak identifikatua egon behar du.
- Bigarrenik, Prestazioaren kontzentrazioaren fasea da. Kontzentrazioa alderdi batek egin dezakeen borondate deklarazio hartagarria eta jakinarazi beharrekoa (ahoz zein idatziz) da. Behin eginda obligazio alternatiboak hau izateari uzten dio. Honela aukeratzeko ahalmena nori dagokion zehaztu beharra daukagu, hau da nori dagokio hau zehaztea, eta aldi berean kontzentrazioa noiz gertatzen den;
 - Favor debitoris printzipioa aplikatuz Zordunari dagokio, ez badago hartzekodunari edo hirugarren bati ahalmena esleitzen dion esanbidezko hitzarmenik. Honelaxen dio KZ.eko 1132. artikulua:
 - *La elección corresponde al deudor, a menos que expresamente se hubiese concedido al acreedor*
 - Favor Creditoris printzipioari jarraiki;
 - Zordunak prestazio bat osorik bete behar du Kode Zibilaren (1131. art)
 - El obligado alternativamente a diversas prestaciones debe cumplir por completo una de estas
 - Zordunak posibleak diren prestazioen artean aukeratu behar du (1132. l. art)
 - El deudor no tendrá derecho a elegir las prestaciones imposibles, ilícitas o que no hubieran podido ser objeto de obligación.

Kontzentrazioaren subjektuari dagokionez, honela arautzen da.

- Kontzentrazioa zordunari dagokio (KZ.ren 1134 eta 1135. art)
 - Zordunaren errurik gabe gauza guztiak suntsitzen badira, bat izan ezik. Kasu horretan aukeratzeko eskubidea galduko da eta kontzentrazioa gertatuko da oraindik posible den prestazioan (1134. art)
"El deudor perderá el derecho de elección cuando de las prestaciones a que alternativamente estuviese obligado, sólo una fuere realizable"
 - Zordunaren erruz denak desagertzen dira edo betebeharra betetzea ezinezko bihurtzen da. (KZ.1135. Art):
El acreedor tendrá derecho a la indemnización de daños y perjuicios cuando por culpa del deudor hubieren desaparecido todas las cosas que alternativamente fueron objeto de la obligación, o se hubiera hecho imposible el cumplimiento de ésta
 - Zordunaren erruz prestazio batzuk desagertzen dira, baina beste batzuek iraun egiten dute. Hau nahiz eta kodeak ez aurreikusi zordunaren aukeratzeko eskubidea geratzen diren prestazioetara murriztuko da.
 - Gauzaren galera hartzekodunaren erruz: Kodeak ez dio ezer baino uler daiteke zordunak bete dezakeela ere, ezinezkoa suertatu zen azken gauzaren balioa edo gainerako prestazioaren bat emanez
- Kontzentrazioa edo aukeraketa hartzekodunari dagokio (KZ.ren 1136. art)
 - Gauza bat ustekabea galtzen bada. Hartzekodunak geratzen diren prestazioen artean aukera dezake. Bat bakarrik bada, kontzentrazioa prestazio horretan gauzatuko da. Honela beharrezkoa

da hau egikaritzeko zordunari jakinaraztea obligazioa espezifikatuz:

Cuando la elección hubiere sido expresamente atribuida al acreedor, la obligación cesará de ser alternativa desde el día en que aquélla hubiese sido notificada al deudor.

- Edozein gauza zorudnaren erruz galtzen da. Hartzekodunak erreklama dezake geratzen diren gauzetatik edozein edo, bestela zordunaren erruz desagertu den gauzaren prezioa (KZ.ren 1136.2 artikulua)
- Gauza denak zordunaren erruz galtzen dira. Hartzekodunak aukera egingo du gauza horen prezioen artean (KZ.ren 1136.3 art)
- Hartzekodunaren erruz galtzen da. Kodeak ez du arautzen. Hala ere, pentsa daiteke hartzekodunak aukeratzeko eskubidea murriztuta izango duela eta zordunak kalte-galaren ordaina eskatu ahal izango duela, gauzaren balioa oinarritzat hartuz.
Hartzekoduna: Gu Zorduna:Jatetxeko zerbitzaria

2.Ahalmenezko obligazioa: obligazioaren eratze egintzan prestazio bakar bat aurreikusten da baina beste prestazio bat eginez askatuko da. Kode zibilak ez ditu betebeharrak mota horiek era zuzen batean arautzen. Hala ere hainbat xedapenetan jasota daude. (KZ.ren 1153. eta 1166.art) eta autonomia borondatearen printzipioaren babespean onartzen dira (KZ.ren 1255.art).

"El deudor no podrá eximirse de cumplir la obligación pagando la pena, sino en el caso de que expresamente le hubiese sido reservado este derecho"

Facultas solutionis-a hartzekodunak zordunari ematen dion ahalmen bat da. Ahalmen horri jarraiki, zordunak bere burua askatu ahalko du hitzartutako prestazioa ez den beste bat eginez, betetzeko unean aukera-eskubidea du.

Betebeharrak alternatiboetan ikusi denez haseran prestazio-aukera anitz dago.Baina gero prestazio bakar batean kontzentratzen da. Zor dena alegia (Plura res in obligatione, una autem in solutione). Ahalmenezko betebeharrean, zor den eta eskagarria den prestazioa bakarra da. Hala ere zordunak betetze-unean beste prestazio bat betetz askatu ahalko du bere burua (una res in obligatione, plura res in solutione) (OSATU BEHARRA)

IV.DIRU OBLIGAZIOAK.INTERES ZORRA

I.Dirua, Moneta eta moneta-sistema

1.Dirua: kontzeptua eta funtzioak:

Diruak nahiz eta ekonomiko zein juridikoki garrantzia izan eraentza eskasa aurreikusten da bere inguruan. Araudi horren funtsezko artikulua 1170.a dela esan genezakeen.

Halaber, kodeak ez duenez definiziorik ezartzen diruarena, ekonomia arloan topatu behar dugu bere definizioa: Dirua ondarezko balio abstraktu bat da. Diruak alde batetik, merkatuan dauden gainerako gauzak eta zerbitzuak balioztatze balio du. Eta bestetik trafikoa ondasunen eta zerbitzuen eskualdatzea ahalbidetzen du. Gauzak dirutan neurtu edo balioztatzen dira (dirua balio-neurri gisa) eta pertsonak diru truke aldatzen dituzte gauzak eta zerbitzuak (trukea bitarteko gisa). Honela bere abstrakzioa zeri dagokio? Ondarezko balioa izateari, hau da hain zuzen ere bere balioa ikurretan gauzatzen delako (1,2,5€ etab)

Honela diruak bi definizio jasotzen ditu, alde batetik juridikoa eta bestetik ekonomikoa. Bi definizio hauek zentzu hertsian banaezinak dira. Juridikoki dirua ondarezko balio abstraktu bat da, zeinari betebeharrak ordiantzeko bide komuna eta nahitaezkoa izateko funtzioa esleitzen baitzaio. Bai era zuzenean (diru betebeharrak) eta bai ordezkotzat gisa (jatorrian diru betebeharrak ez zena, baina geroan aldatzen dena). Horrenbestez hauek dira diruaren funtzioak

- Gauzen eta zerbitzuen balio-neurria da.
- Trukeak gauzatze gehien erabiltzen den bidea da.
- Betebeharrak betetzearen bide orokor edo komun gisa jardutea.

Honela diruaren bi kontzeptu plazaratu genitzazkeen: alde batetik inmateriala, ondarezko balio abstraktua, jabetze-boterea zehazten duena, eta bestetik materiala, moneta zeinaren bitartez kanporatzen den diruaren kanpoko ikur gisa erabiltzen da. Antzinatean txanponak metalaren balioarengatik eragina zuen. Gaur egun

diruaren balioa estatuak berak eratzen du. Balio ofizialaren ondoan merkatu balioa dago. Merkatu-balio esapideak adierazten du une bakoitzean esleitzen duen jabetze-boterea. Hau da, diru kopuru jakin baten truke alda daitezkeen ondasunak eta zerbitzuak.

2.Moneta zirkulazioa eta diru motak

Monetak aldaketa-bitarteko gisa jarduten du eta funtzio oso inportantea betetzen du betebeharren ordainketa. Betebeharra iraungitzeko bitarteko egokiena da, betetze zein nahitaezko betearaztean.

- Zirkulazio fiduziariora (konfidantza): Betebeharra betetzeko partikularrek erabiltzen eta ontzat hartzen duten moneta da. Gizabanakoaren konfiantzarekin zirkulatzen du. Geroago, beste ondasun batzuen truke aldatu ahalko dela konfiatzen dute. Ondarezko balio bat dute; moneta urre edo zilar bilaka daitekeena.
- Legezko zirkulazioa: Estatuak betebeharra iraungitzeko erabil daitekeen bitartekotzat onartzen du moneta. Ez du nahitaez estatu baten moneta nazionalarekin bat egin behar Espainian euroa dena Japonian Yena etab izan litezke.

Dirua hainbat irizpideren arabera sailkatu liteke:

Euskarriaren arabera. Bi mota ditugu, lehenik metalikoa, honi esaten zaio berez balioa duen monetari. Bere balioa ez dago estatuak esleitzen dionaren arabera, baizik eta erabili den metalaren edo materialaren arabera. Bestea Diru fiduziariora da, Diru horrek estatuak esleitzen dion balioa du. Ez du aintzat hartzen hura adierazten duen euskarriak berez duen balioa. Hemen banku-billeteak(diru paperak) eta monetak (Euskarria baino balio handiagoa duenean). Gaur egun gehienbat fiduziariora da.

3.Dirua:Ezaugarriak, gauza gisa.

Esan bezala, dirua zientziak sortutako kontzeptua da. Ondarezko balio nahiz moneta gisa, horrenbestez honek ezaugarri batzuk ditu obligazio objektu gisa.

- Dirua gauza higigarria da: Dirua higigarria da, moneta izaerarik galdu gabe lekuz alda daitekeelako. Baina beti ez du gauza higigarrien trataera jasotzen. Beraz, zuzenbideak ez baio zuzenean aipamen egiten, baztertu egin duela ulertu behar da.
- Dirua gauza generikoa da. Kalifikazio horrek, ordea, ez du beste gauza generikoetan duen esanahi bera. Halaber, ez du esan nahi betebeharra generikoa denik. Diruari buruz ezin da esan klaitate jakin bat duenik (KZ.ren 1167. art). Dena den, itxuraz genus nunquam perit printzipioa aplika daitekeela dirudi, ez baita inoiz desagertzen eta dirua. Dirua balio gisa suntsiezina da, baina neurri gisa gerta daiteke zordunaren ondarean ez egotea, hau kaudimengabeziagatik ematen delako da. Honek ez du obligazioaren iraungipena ekarriko baizik eta obligazioaren ezbetetze bat non zordunak bere ondarearekin erantzungo duen (KZ.eko 1911.art). Hemen hala ere zordunak ezin izango dio hartzekodunari kalitate oneneko dirua eskatu edota hartzekodunak kalitate okerreana duen dirua eman, dirua dirua izatearekin beste edozein gauzaren balio berbera dauka.
- Dirua gauza suntsigarria da. Suntsigarria da, bere euskarri diren monetak elkar ordezkia daitezkeelako, ze unitate ematen diren inporta gabe. 100Euro ahal dituzu 2 euroko txanponetan zein euro batekoetan eman. Dirua zentzu hertsian suntsigarria da baino beti existitzen da, eta berdin dio ze monetak ordezkatzan duen. Hartzekodunak ezin dio monetak emateari uko egin. Horrenbestez diru betebeharrak berez konpentsagarriak dira.
- Dirua gauza kontsumigarria da. Dirua ez da kontsumitzen erabiliaz gero, Txokolatea jatea bezala. Horregatik gauza gisa suntsiezina da. Kontsumaren kontzeptua diruari aplikatzen zaionean gastuaren bidez egiten da, hau da dirua ondare batetik beste ondare batera atxikitzen da baino bere erabilerak ez du bere amaiera ekartzen.

II.DIRUZKO ZORRAK:KONTZEPTUA, EZUGARRIAK ETA MOTAK

1.Kontzeptua eta ezaugarriak

Diru betebeharrean, Zorduna behartzen da hartzekodunari diru kopuru baten balio izenduna ematera. Diru

kopuru hori legezko erabilera duen moneta-unitate batean zehazten da. Hemen ere ez gaude diruzko zor baten aurrean, non zordun materialak merkantzia gisa ematera konprometitzen denean. Hiru kasuetan topa gintezke

- II.Errepublikako moneta: Obligazio mugatua
- Pezeta:Obligazio generikoa
- Erditik zatiturik dagoen pezeta bateko moneta jakin bat: Obligazio espezifikoa

Honela izanik ez gaude honelako ezta supostu batean, oraingoan zorduna obligatzen da moneta mota jakin batean ordaintzera diru kopurua adibidez Argentinako pisuetan egin ordeztalarretan. Hau zertarako egin liteke? Ba dolarra merkatuari dagokionez moneta egonkorragoa delako. Diruzko zorren ezaugarriak hauek dira.

- Balio bat ordezkatzeko duen zorra da (balio-zorra). Balio hori izango da estatuak betebeharra betetzeko erabili behar diren monetei esleitutakoa (Balio-izenduna). Baina aldi berean kantitate zor bat da. Balioa legezko erabilera duen moneta batean zehazten da. Diruzko zor guztiak kantitate-zorrak dira, estatuak diruari esleitzen dion balioaren arabera. Beraz, inporta dena alderdiek hitzartu duten kantitatea da, honela hemen kontutan izaten dena alderdiek hitzarturiko kopurua da ez hitzarturiko unean edo entrega egitean diru horrek zeukan jabetze-boterea.
- Espainian dagoen edozein legezko erabilera duen moneta bere objektua izan daiteke (KZ.ren 1170.art) Honela ez dugu kontutan izan behar ze moneta espezifikotan hitzartu behar den betebeharra edo zein moneta frakzio erabili behar den.
El pago de las deudas de dinero deberá hacerse en la especie pactada y, no siendo posible entregar la especie, en la moneda de curso legal y forzoso en España
- Diruzko zorretan ezin da gertatu betetzearen ezintasuna gauzaren galeragatik (KZ.ren 1182.art) dirua ezin baita desagertu, oso ezberdinak dira zorduna diru hau ez izatea edota dirua ez existitzea. Bigarren hau ez denez gertatuko Kaudimengabezi egoeretara bakarrik igor litekeen.
- Diruzko zorra egoteko haren kantitatea zehaztu behar da, hau era zuzenean zein zeharkakoa izan liteke (200€ edo urreak bihar izango duen prezioa).
- Diruzko betebeharretan ez-betetzea gertatzen denean, hartzekodunak ez du frogatu behar kaltea gertatu denik. Honela zordunak atzerapenak sortutako interesak ordaindu beharko ditu (Berandutza interesak, KZ.ren 1108.art).

2.Betebeharrak atzerriko monetan

1. Kontzeptua eta eraientza.

Betebeharra atzerriko monetan egin beharra diruzko zor espezifiko bat da. Ez da betebeharrak berezi bat. Betebeharrak horretan hitzartzen da diru kopuru jakin bat eman behar dela betebeharrak harremanean zehazten den atzerriko moneta batean.

Honek praktikan hainbat arazo sortzen ditu. Betetze-unean ezin izatea era objektibo batean, hitzartutako atzerriko monetarik xedatu; Hau erabilera at dagoelako, edo ez da behar den kopuruan lortu. Adibidez 2002an posible zen espainian markoa erabiliz ordainketak egitea. Orain ordea markoa nola zirkulaziotik at dagoenez ezin baita erabili.

Horrenbestez, kode zibila, bere 1170.1 artikuluari jarraiki, diru zorren ordainketa hitzartutako espezieaz egin beharko da, eta , ezin bada espezie hori eman, Espainian legezko erabilera duen zilarrezko edo urrezko txanponaz (gaur eurotan). Era berean honek praktikan aurkeztzen ditu bere arazoak, hain zuzen ere noiz determinatu behar da aldaketa unea? Legeak ez du ezer zehazten, beraz jurisprudentziak aukeratzeko askatasuna izan dute; Hiru une egon litezkeen.

- Betebeharra eratzen denean duen balioa
- Betebeharra eskagarria den unean duen balioa
- Betetze-unean duen balioa: Jurisprudentziak bide hau hautatu du.

Honela diru zorra eta balore zorren arteko ezberdintasunak aipatu behar ditugu;

DIRU ZORRA.Adibidez; Tabakoa erostean	BALORE ZORRA.Adibidez; urreak bihar izango duen balioaren arabera ordaindu
Diru kantitate jakin bat eman behar da: Tabako paketeak erosteak suposatzen duen diru kopurua	Eskuratze balore jakin bat duen diru kantitate bat eman behar da: Urreak balore gisa izango duen

hain zuzen ere.	kopurua ordaindu behar dugu
Legezko kurtsoan dauden monetak edo billeteak zor den kantitatearen arabera.	Diruak gauzen baliokide ekonomiko gisa jarduten du: Diruak errearen unean uneko balioa neurtzeko balioko du.
Moneta motako zorra bada, zehaztutako moneta zein bileteekin egin behar da	Erreferentzia baten baliokide ekonomikoa ordaindu beharko da: Urreak duen balio gisa jokatu du
Determinatua da: Tabakoa erostean zehaztuko da prezioa.	Determinagarria da: Ez dago zehazturik baino bihar determinatuko da

Bestetik 1170.2 artikulua eraentza aipatu behar dugu. Hemen diru zorrak titulu baloreekin ordaintzeko eraentza esleitzen da. Ganbio letrak, txekak, ordaindutakoak etab. Honela artikuluari erreparatu hauxe dio;

La entrega de pagarés a la orden, o letras de cambio u otros documentos mercantiles, sólo producirá los efectos del pago cuando hubiesen sido realizados, o cuando por culpa del acreedor se hubiesen perjudicado. Entretanto la acción derivada de la obligación primitiva quedará en suspenso.

Honi erreparatu badiogu, ordainketaren efektuak, ordainketa egiteko unean gertatuko dira, edo hartzekodunaren erruz atzeratzean. Bitartean ordainketa ezatik eratorritako akzioa esekiturik geratuko da. Honela ordainketa bide hauetatik egiteko hitzarturik egon behar dira esapidez, honela ordainketaren efektuak diru bilakatzean emango da. Honela pro solvendo printzipioa aipatu beharra daukagu, non dirua kobratu arte ez baita zorra ordaindutat ulertuko.

III.INTERES-PRESTAZIOA

1.Kontzeptua,ezaugarriak eta motak

Ekonomikoki interesa da diru kantitate baten zordunak hartzekodunari konpentsazio gisa ordaindu behar dion diru kantitatea, denbora jakin batean hura izateagatik, ikuspuntu honetatik diru kantitate bat izatea galdatzen da adibidez bankuak mailegua ematea. Juridikoki, kontzeptu ekonomikoari ondasun jakin baten (diruzko kapitalaren) fruitutzat (zibila) hartzeko fikzio juridikoa gehitzen zaio, izan ere ikuspuntu juridiko batetik diruaren ezaugarrien artean emakortasuna dago, hau da diruak diru gehiago ekoizteko ahalmena du. Hala eta guztiz ere interes kontzeptuak ez ditu adiera hauek barnebiltzen;

- Amortizazio kuotak: Diru kantitatea bueltatzeko eginiko ordainekta partziala 1000€ 100eko epeetan.
- Mozkinetan parte hartzeko kuotak: Sozietate baten bazkideak irabazietatik lorturiko eskubidea.
- Errentak dirua ez den beste gauza baten etekinak dira hau da ez da diruaren emakortasunetik eratorritako diru kopuru bat.

KZ.ren 354.3 artikulua. Interes-prestazioak ezaugarri hauexek ditu;

- Diruzko betebeharra da: Zorduna, betebeharrak nagusian bezala, diru kopuru bat ematera behartzen da. Zorduna behartu egiten da diruaren fruituak diren interesak ordaintzera. Honek era berean zor nagusiaren bere berberak izango ditu exijitzerako unean.
- Betebeharrak akzesorioa da. Sortzen denean interes-prestazioa, juridikoki, betebeharrak nagusiaren menpe dago (diru kapitalaren menpe). Honela interes-prestazioa egoteko betebeharrak nagusi bat egon behar du. Nagusiaren beste prestazio bat da honela akzesorietateak nagusia behar du sortzeko nagusia iraungiaz gero akzesorioak ez dira sortuko. Honela Prestazio nagusia bilakatu litezkeen interesen epemugaren ondoren eta exijigarriak bilakatzean , hau da ikusiko dugun bezala interes zorra kapitalizatu egiten da eta interes berriak sortzen hasiko da munta hori.
- Erregela orokor gisa, interesak beti hitzartu behar dira (1755.art) Hitzarmen hori esanbidezkoa nahiz isilekoa izan daiteke (KZ.ren 1756.art) Hala ere, interesen galdagarritasuna sorrarazten duen bakarra esanbidezko akordioa da. Dena den berandutza-ionteresak ez dira hitzartu behar (KZ.ren 1108.art) Zigor izaera baitute. Ildo beretik doaz KZ.eko 1871.artikulua eta Hipoteka legeko 140.artikulua.

Sailkapenari dagokionez, bi irizpide kontutan izanik; Jatorria (Legezko interesak eta hitzartutako interesak) ,Funtzioa (Berandutza-interesak ordainketa eta zehapen interesak) eta aplikagarria den interes tasaren

arabera (egonkorrak eta aldakorrak). bi sailkapen mota egin genitzazkeen.

- Legezko interesak legeak ezartzen dituenak dira. Bi zentzutan dira legezkoak, legeak ordaintzeko betebeharra ezartzen du eta legeak zehaztuko du interes tasa. Hau kondena bidezkoa ere onar genezakeen izan ere artikulua aurrekontu legera erremitzen baitu eta. Legeak zuzenari harreman guztietarako aurreikusten du.
- Hitzartutako interesak alderdiek hitzartutakoak dira eta kasuan kasuan hitzartutakoaren arabera beteko dira. Hauek borondatezkoak behar dute izan, honela alderdiek esaten dutenaren ezean 2/2004 legea izango da aplikagarri. Gogoratu beharra daukagu ordaintzean ez dagoela bueltatzerik "Solutio retentio" printzipioari jarraiki. Honela 1755. artikulua ere buruan izan behar dugu interesak zor dira bakarrik alderdiek hala adosten dutenean. Interes hauek 1908ko lege batean dute bere muga honen 1. eta 3 artikulua izan behar ditugu kontutan.
 - 1. artikulua arabera, emaniko dirua baino handiagoa den interes tasa bat baldin badago hau deuseza izango da eta berean prestatarioa bere egoera angustioso, expereintzia eza edo bere buru fakultateek egiten dutena jakitea ahalbidetzen ez dietenean. Era berean kontratuan 100 ematean eta benetan 50 eman izana interesak konpentsatzeko.
- Berandutza-interesak dira betebeharra betetzean atzerapenak sortzen dituen kalte-galeren ordainaren kalkulua (KZ.ren 1108.art) betetze atzeratuagatik egin behar den kalte-galeren ordaina ordezkatzeko dute. Hau da ordainketan atzerapen errudunagatik kalte-galeren ordaina da, atzeratzen bada egunero % bat ordaindu behar dut. Hartzekodunak ez du frogatu behar kaltea eragin dionik ez ordaintzeak dirua emakorra denez aldeko presuntzio hori egiten da.
- Ordainketa-interesak: ordaintzen diona kapitalaren erabiltzeagatik prezioa adib Joni 1000€ %5 ordain behar didan intereask.
- Zehapen edo zigor interesak, diru likido kopuru bat ordaintzera kondenatzen duen prozedura judizial baten ondorio gisa ezartzen direnak dira. Honek bere estalki juridikoa PZL.eko 576. artikuluan topatzen du
- Egonkorrak:Epea laburragoa eta interes tasa altuagoa, baina aldatu gabe %5
- Aldakorrak: Merkatuaren gainbeherari lotuta dago eta normalean erreferentzia baten esku dago Adib EURIBOR-a

Interes zorraren iraungitzeari dagokionez Kzren 1110.I artikulua kontutan izan behar dugu, hau xedapenezko araua da honela diruaren jasotzea hartzekodunaren eskutik inolako erreserbarik gabe interesetik obligazioaren iraungipena ekarriko du hauekiko.

Bestetik ordainketari dagokionez KZ.eko 1173 artikulua izan behar dugu kontutan. Ezin izango da ulertu ordainketa kapitalaren kontura egiten denik, interesak ordainduta ez dauden bitartean, hau da ordainduriko diru kopuruak ez badu zor guztia estaltzen lehenik interesak estaliko dira eta ondoren kapitala. Hau ere xedapenezko araua da.

Bestetik Anatozismoaren fenomenoaz azaltzea geratzen zaigu. Hau, mugaeguneratutako interesak kapitalera gehitzen dira eta interesak berriak sortzen dituzte, hau da hartzekodunak interesak ordaindu behar zituen epea igarotzean interes hauek kapitalera atxikitu eta interes berriak sortzen hasten dira, horrenbestez interesen gaineko interesak eratzen dira. Hauek bi motatakoak izan litezke

- Legezkoak: interes hauek judizialki erreklamatuak diren egunetik hasiko dira eratzen nahiz eta obligazioak ez arautu puntu hau. Hau da legeak derrigorrez eratzen du. Honela ere a sensu contrario interpretatu genezakeen arau hau zeren obligazioak isilunea ez badu eman uler genezakeen arau hau xedagarria dela zeren hau obligazioak aurreikustean edo ezer ez esatean aplikatuko da.
- Hitzarmenezkoak: Alderdien esanbidezko paktutik edo trafikoaren usaditok eratorritakoa da Adibide moduan hipoteka ezarri genezakeen. Moratorioak ondoren remuneratzeri eta azkenik bi hauek gehitu eta anatozismoa ematen da Hauek ere muga lukurreriaren errepresiorako legean izango dute.

IV.MONETAREN BALIO ALDAKETAK

1.Nominalismoa eta balorismoa

Dirua ondarezko botere bat da. Trukeak gauzatzea ahalbidetzen duen balio-neurria da. Diruaren balioari buruz hitz egiten denan, aipamen egin diezaiokegu:

- Berezko balioari: Monetak berez duen balioa (urrea edo zilarra)

- Izendun balioari: Moneta-sistemak ezartzen duena edo bertan agertzen dena (Izendun balioa). Hau da zilar edo urre kopuru horrek ordezkatzeko duen zenbakia edo balioa.
 - Merkatuan duen jabetze-balioa edo benetako balioari: Diru kopuru baten truke eskuratzen den ondasun eta zerbitzu kantitatea. Honen ondorioz hiru moneta-sistema mota topa genitzaizkeen, hala ere azkenengo biak dira gaur egun garrantzitsuenak
 - Metalismoan edo bimetalismoan oinarritzen dena. Sisteman horretan, moneta urrezkoa edo zilarrezkoa da eta truke egiten denean, gauza edo zerbitzuaren truke dirua (metalismo hutsa) ematen da berez duen balioa kontuan izanik, edo metal bilakatzeko gai diren ikurrak (Bimetalismoa) ematen dira (Banku-billeteak etab).
 - Sistema nominalista. Estatuak berak monetari eta diruari balioa esleitzen die, eta izendun balio hori izango da partikularrek kontuan izan behar duten balioa, aintzat hartu gabe zein den trafikoan eta une bakoitzean haren jabetze-boterea edo benetako balioa. Hau da pezeta batek beti jarraituko du pezeta baten balioa izaten, hitzartu zen unetik obligazioa amaitu arte. Honek ondorio gisa Segurtasun juridikoa dakar, hau da diruaren balioa ez da merkatuaren goraberaren arabera izango, beti berdina izango da. Hala ere bidegabea izango da.
 - Sistema balorista: Sistema horretan diruak ez du balioa finkorik. Balio hori diruak berak ordezkatzeko duen jabetza-balioak eta merkatuak zehaztuko dute. Kasu honetan, diruaren balioa eta jabetza-boterea hurbildu egiten dira. Hala ere, nahiz eta bidezkoa iruditu, segurtasun juridikozko arazoak direla eta ordenamenduek ez dute bereganatzen.
- *Gaur egun esan beharra dago gure diru-sistema nominalista dela. Ez dago esanbidezko adierazpenik, baina doktrinaren ustez, KZ.ren 1170. artikulutik ondorioztatzen da. Horren arabera diruzko zorretan diru mota ez denean espezifikatu, legezko eta nahitaezko erabilerakoa dena eman beharko da, beti ere haren izendun balioaren arabera. Honela izanik printzipio nominalista zuzentzeko eta diruaren gorakadak eta gainbeherak saihesteko bide egokienak hiru dira;
- Legezko bideak: hauek ezohiko neurriak dira, Legeak aurre egin diezioke legezko obligazio batzuetan, gaurkotze baseak ezartzera behartuz alderdiei bai legez edo epaile berak. Honela honek Eguneratze neurriak barneratzen ditu, era berean Gaurkotze baseak ezartzeko obligazioa KZren 90. d artikuluan topa genezakeen (Dibortzioko pentsio konpentsatzailean). Honek era berean kredituen balioa handitzea edo gutxitzea ekarriko du hau da legeak modu artifizial batean erabakiko du kredituen balioa nolakoa izango den. Honela Politika deflazionista bat aurera eramaten badu kredituaren balioa. handiagotuko du diru bera eskuratzea garestiagoa eginez. Honela ere inflazioak kredituen balioa merketzen du. (zalantza). Horrenbestez bi motetakoak ikus genitzaizkeen, alderdiei inposizio moduan ezarritakoa eta bestetik legeak ezartzen duena betebeharrak batzuentzat.
 - Bide judiziala: *Rebus sic stantibus* klausula, Implizituki obligazio iraunkor guztietan dago gauzak horrela dauden bitartean alderdiak obligaturik egon nahiko dute. Honela alderdien judizialki konpontzeko auziak oso anitzak izan litezke. Honela biderik erabiliena aipaturiko klausula honen alegazioa da. Honela izanik aldaketak harremanaren berrikuspen judiziala eta suntsitzea (iraungitzea) eskatzeko legitimatzen du. Aldaketa garrantzi handikoa eta aurreikusiezina izateaz gain alderdiek ez dute izan behar hura jasateko betebeharririk. Auzitegiek ez dute samurtasunez onartzen klausula horren aplikazioa diru-betebeharretan. Haien ustez diraren balio aldaketak aurreikusgarriak eta saihegarriak dira, hauek egonkortze-klausulen bidez aldatu litezkeen. Honela hainbat galdakizun ditu klausula honek aplikagarria izan dedin
 - Kontratuaren eratze uneko inguruabarrak erabat aldatzea betetze unean
 - Aldatze aurreikusiezina eratzen unean
 - Aldaketaren ondorioz prestazioen arteko neurriz kanpoko desoreka
 - Desoreka konpontzeko beste biderik ez egotea
 - Konbentziozko bideak. Egonkortasun klausulak. Kontzeptua eta klausula motak: Egonkortze klausulak dira, printzipio nominalista zuzendu nahian, ordainketa aldizkakoa edo atzeratua duten diruzko betebeharrak iraunkorrei gehitzen zaizkien itun osagarriak. Klausula horiek diruaren balioak -Betebeharra eratu zenetik bete behar den unera arte- jasan ditzakeen

gorakadak edo gainbeherak aurreikusten dituzte. Zor den diruaren balioa ordaineketa-unean izango duen benetako jabetze-boterea hurbildu nahi da. Garai batean hauen baliozkotasuna zalantza jarri zen hain zuzen ere alderdiek estatuak diruaren balioa ezartzeko zuen eskumenen eskuhartzen zutelako, hau hala ere ez da horrela izan ere arauak ahalbidetu dute eta alderdiek betebeharrean jasotzen dituzten irizpide batzuen bidez eman behar den moneta kopurua zehazten dute, eta hori guztiz zilegia da. Modu laburrean haxe esan genezkeen, alderdiek posible dute diru zorra egokitzea, egonkortze klausulak erabiliz. Aldizkako edo betetze atzeratuei gehituriko kalusulak dira. Zor den diruaren jabetza eskuratzeari eusten zaio. Honi diruaren balioaren aldaketa islatzen dituzten ondasunei balio aldaketa kontuan izanik balio obligazioa bilakatuz. Gauza baten baliokide ekonomikoa eman behar delako egonkortze klausulan gehiketa edo gutxitzea aurreikusten du. Hauen artean klausula monetarioak eta ekonomikoak ezberdindu genitzazkeen.

- Klausula monetarioak: Klausula horiek, harreman irizpide gisa, moneta edo material preziatu batek ordezkatzeko duen balioa hartzen dute.
 - Urre eta zilar klausula honen barnean bereizi behar da
 - Urre edo zilar balio-klausula: erreferentzia gisa, urreak, zilarrak edo beste metal preziatu batek duen balioa hartzen du. Hau da urre kopuru jakin batek duen balioaren arabera ordainduko da betetze unean urre kilo batek duen balioa ematea adibidez.
 - urre edo zilar klausula: alderdiak urre edo zilarrezko diruarekin ordaintzera behartzen dira (urre edo zilar balio-klausuletara bideratzen da).
 - Moneta atzeritarren balio-klausula: erreferentzia gisa, alderdiek era zuzenean aipatutako moneta zehatz batek duen balioa hartzen da. Zordunak diru kopuru jakin bat ordaindu beharko du nahitaezko erabilerako moneta baten bitartez(euroa). Baina beste atzeritar moneta batek duen balioaren arabera (dolarra, yena eta abar) adibidez 100 dolarren baliokidea eurotan.
- Klausula ekonomikoak erreferentzia gisa oro har merkatuko balio ekonomiko bat hartzen dute. Bi mota bereiz litezke
 - Merkantziaz edo gauzaz ordaintzeko klausula. Zorduna behartzen da dirua ordezkatzeko duen merkatuzko edo espezie jakin batekin ordaintzera (garia burdina petrolio) betebeharra hasiera batean diruzkoa da baina zordunak beste gauza bat ematen dio hitzartutako espeziea.
 - Eskala mgikor edo indize aldakorrekko klausula: Diruzko betebeharra ez da aldatzen, baina eman behar den diru kopurua zehazteko indize bat erabiltzen da; soldata edo ordaintze jakin batzuen prezio bateratua, bizitzaren kostuan, oinarritzko produktuen prezioa (ipc delakoa).